

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Lenka KOHLOVÁ

Hodnocení potenciálu cestovního ruchu
pro obec Čenkovice

Assessments of tourism potential in the Municipality of Čenkovice

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Miloš FŇUKAL, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu pro obec Čenkovice* vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Miloše Fňukala, Ph.D. a uvedla veškeré použité literární a odborné zdroje.

Olomouc 30. duben 2012

.....

podpis

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: **2010/2011**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka KOHLOVÁ**
Osobní číslo: **R09041**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Hodnocení potenciálu cestovního ruchu pro obec
Čenkovice**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Předmětem bakalářské práce je zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v oblasti Orlických hor se zvláštním zřetelem k obci Čenkovice. Práce bude zaměřena na: hodnocení lokalizačních předpokladů cestovního ruchu, hodnocení realizačních předpokladů cestovního ruchu, souhrnné hodnocení potenciálu cestovního ruchu Orlických hor a typologii středisek cestovního ruchu, hodnocení ekonomických aspektů cestovního ruchu zájmového území.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 5 000 - 8 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

Obecné učebnice geografie cestovního ruchu, např.:

HRALA, Václav. Geografie cestovního ruchu. Praha : Vysoká škola ekonomická, 1998. 128 s. ISBN 807079173X.

ŠTĚPÁNEK , Vít; KOPAČKA, Ludvík; ŠÍP, Jiří. Geografie cestovního ruchu. Praha : Karolinum, 2001. 228 s. ISBN 8024601729.

TOUŠEK, Václav; KUNC, Josef ; VYSTOUPIL, Jiří. Ekonomická a sociální geografie. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 9788073801144.

VYSTOUPIL, Jiří. Atlas cestovního ruchu. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 157 s. ISBN 8023972561.

VYSTOUPIL, Jiří. Základy cestovního ruchu. Brno : Masarykova univerzita, 2006. 119 s. ISBN 8021041676.

Materiály hodnotící podmínky zájmového území, např.:

HON, Jiří, et al. Rozbor udržitelného rozvoje území pro SO ORP Lanškroun [online].

Brno : EKOTOXA s. r. o., 2008 [cit. 2010-10-26]. Dostupné z WWW: (<http://www.lanskroun.eu/customers/lanskroun/storage/File/dokumenty/uap/06-rozbor-udrzitelneho-rozvoje-uzemi.pdf>).

Lanškrounsko : vlastivědný sborník Městského muzea Lanškroun ; 6. ročník. Lanškroun : Městské muzeum, 2008. 60 s..

Územně analytické podklady pro ORP Lanškroun. In Územně analytické podklady pro správní obvod ORP Lanškroun : Textová část [online].

Brno : EKOTOXA s. r. o., 2008 [cit. 2010-12-09]. Dostupné z WWW: (<http://www.lanskroun.eu/customers/lanskroun/storage/File/dokumenty/uap/01-pruvodni-zprava.pdf>).

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **18. dubna 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 18. dubna 2011

Na tomto místě bych ráda poděkovala RNDr. Miloši Fňukalovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při vytváření bakalářské práce. Zároveň bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se podíleli na dotazníkovém šetření.

OBSAH

1	ÚVOD A CÍL PRÁCE	8
2	GEOGRAFIE CESTOVNÍHO RUCHU A REKREACE	10
3	TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	11
3.1	Druhy cestovního ruchu	11
3.2	Formy cestovního ruchu.....	13
4	POTENCIÁL CESTOVNÍHO RUCHU A METODY JEHO HODNOCENÍ.....	14
4.1	Lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu	14
4.1.1	Přírodní podmínky	14
4.1.2	Kulturně-historické předpoklady	16
4.2	Selektivní faktory a předpoklady cestovního ruchu	16
4.2.1	Demografické faktory	17
4.2.2	Urbanizační faktory	17
4.2.3	Ekonomické faktory.....	17
4.2.4	Sociálně-kulturní a sociálně-politické podmínky	18
4.3	Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu	18
4.3.1	Komunikační předpoklady	18
4.3.2	Předpoklady materiálně-technické základny.....	19
5	VYMEZENÍ ÚZEMÍ	20
6	LOKALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ	22
6.1	Analýza přírodních předpokladů cestovního ruchu	22
6.1.1	Reliéf.....	22
6.1.2	Klima.....	25
6.1.3	Vodstvo	27
6.1.4	Chráněná území	28

6.2	Analýza kulturně-historických předpokladů cestovního ruchu	30
6.2.1	Kulturně-historické památky	30
6.2.2	Kulturní zařízení	36
6.2.3	Kulturní a sportovní akce	38
7	SELEKTIVNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ	41
8	REALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ	43
8.1	Komunikační předpoklady	43
8.2	Předpoklady materiálně-technické základny	45
8.2.1	Ubytovací zařízení	45
8.2.2	Stravovací zařízení	50
8.2.3	Dopravní zařízení	50
9	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	52
10	SWOT ANALÝZA	65
11	ZÁVĚR A DOPORUČENÍ	67
12	SHRNUTÍ	70
13	POUŽITÉ ZKRATKY	71
14	LITERATURA A ZDROJE	72

1 ÚVOD A CÍL PRÁCE

Cestovní ruch se, v souvislosti s růstem životní úrovně a rozšiřováním fondu volného času, postupně stává masovým jevem a ekonomicky i sociologicky významným fenoménem, jehož rozsah a intenzita neustále roste. Rozvoj CR tak může pro menší obce a méně prosperující regiony znamenat příležitost ke zlepšení ekonomické situace a snížení nezaměstnanosti. Stinnou stránkou masového rozvoje CR je však i ničení přírodního prostředí vlivem velkého množství turistů a narušování krajinného rázu výstavbou hotelů a dalších staveb sloužících k uspokojení potřeb turistů (Hrala V., 1998). Záleží tedy na samotných obcích a regionech, jak svůj potenciál cestovního ruchu uchopí a v jaké míře budou podporovat udržitelný rozvoj celé turistické oblasti.

V této práci se budu zabývat potenciálem cestovního ruchu na území Orlických hor se zvláštním zaměřením na obec Čenkovice, ležící ve východní části tohoto pohorí. Společně s podhůřím mají Orlické hory význam pro rekreaci v obou sezónách. V zimě je návštěvnost soustředěna především do horských středisek, kde se turisté věnují nejčastěji sportovně-rekreačním aktivitám jako je sjezdové a běžecké lyžování. V létě je oblast Orlických hor atraktivní díky turistickým trasám a naučným stezkám, které jsou do značné míry vázány na chráněnou krajinnou oblast Orlické hory. V letním období je oblast oblíbená příznivci vodní turistiky (např. řeky Tichá a Divoká Orlice) a návštěvníky přehrady Pastviny. Území Orlických hor je během celého roku využíváno turisty pro množství turistických stezek, cyklotras a cyklostezek. Z kulturních atraktivit Orlických hor jsou navštěvované architektonické památky a opevnění z druhé světové války, která leží na česko-polské hranici (Hrala V., 1998).

Téma bakalářské práce jsem si vybrala pro svůj zájem o problematiku cestovního ruchu a blízkost obce Čenkovice, a tedy i Orlických hor, mému bydlišti. Domnívám se, že zhodnocení potenciálu cestovního ruchu a zjištění silných a slabých stránek může napomoci k rozvoji cestovního ruchu v oblastech s největším potenciálem, a může tak přispět k efektivnějšímu využívání finančních zdrojů. Mým záměrem je, aby tato práce podnítila trvale udržitelný rozvoj celé oblasti.

V úvodních kapitolách je vymezen pojem geografie cestovního ruchu a rekreace s přehlednou prezentací typologie CR. Další kapitola je věnována potenciálu CR a metodám jeho hodnocení. Po kapitole, která vymezuje zájmové území, následují kapitoly s hodnocením lokalizačních, selektivních a realizačních podmínek CR, které jsou rozděleny do více podkapitol. Součástí práce je kapitola s výsledky dotazníkového šetření, které proběhlo mezi návštěvníky obce Čenkovice. Stěžejní kapitolou, která je uvedena v závěrečné části bakalářské práce, je SWOT analýza. Tato analýza hodnotí silné a slabé stránky zájmového území a představuje tak jakési resumé, ze kterého vychází doporučení pro efektivnější rozvoj CR. Součástí práce jsou dále přílohy.

2 GEOGRAFIE CESTOVNÍHO RUCHU A REKREACE

Pro pojem cestovní ruch neexistuje jedna, univerzálně užívaná, definice. Vystoupil J. (2008, str. 303) vymezuje CR jako „souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok, za účelem trávení volného času, podnikání či jiným účelem“.

Geografie cestovního ruchu se zabývá studiem zákonitostí prostorových vztahů mezi CR a rekreací na straně jedné a krajinnou sférou na straně druhé. Dále se tato vědní disciplína věnuje zákonitostem a faktickým rozmístěním CR v oblastech rozličné velikosti a ekonomické váhy a věnuje se také studiu lokalizačních, selektivních a realizačních faktorů a podmínek rozvoje CR (příroda, historie, životní úroveň, urbanizace, životní prostředí, infrastruktura apod.). Dalším předmětem zájmu geografie cestovního ruchu je vliv CR na strukturu a rozmístění hospodářství v oblastech realizace CR (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008) a zabývá se dále analýzou CR jako specifické formy migrace populace mezi oblastmi (středisky) jejího vzniku a oblastmi (středisky) jejího uspokojování ve vnitrostátním či mezinárodním měřítku (Hrala V., 1998).

3 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch lze rozlišovat podle různých kritérií na jednotlivé **druhy a formy**.

3.1 Druhy cestovního ruchu

Rozlišování jednotlivých druhů cestovního ruchu je ovlivňováno zaměřením na určitý prvek (hledisko). Tím prvkem může být například motiv účasti, délka pobytu atd. (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008). Čertík M. (2001) vymezuje 5 druhů cestovního ruchu. Jsou jimi druhy dle délky trvání, místa realizace CR, vztahu k platební bilanci státu a dále podle způsobu zabezpečení průběhu CR a způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účasti CR.

Členění cestovního ruchu podle délky trvání můžeme rozdělit na:

- a) krátkodobý cestovní ruch - pobyty do 3 dnů zahrnující 2 přenocování
- b) dlouhodobý cestovní ruch - pobyty delší než 3 dny

Cestovní ruch dle místa jeho realizace členíme na:

- a) domácí cestovní ruch – aktivity občanů určité země spojené s účastí na CR v rámci jejího území
- b) zahraniční cestovní ruch – souhrn aktivit spojených s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země nebo občanů ze zahraničí danou zemí projíždějících, a souhrn aktivit spojených s výjezdy občanů dané země do zahraničí
- c) vnitrostátní cestovní ruch – souhrn aktivit spojených s domácím a příjezdovým CR
- d) národní cestovní ruch – souhrn aktivit spojených s domácím a výjezdovým CR
- e) světový cestovní ruch – veškerý CR ve světě spojený s překročením hranic států

Cestovní ruch podle vztahu k platební bilanci státu dělíme na příjezdový, tranzitní a výjezdový CR.

- a) příjezdový cestovní ruch – aktivity spojené s příjezdem zahraničních osob do dané země; z pohledu platební bilance znamená příjezdový CR přínos, je proto též nazýván aktivním CR
- b) tranzitní cestovní ruch – aktivity spojené s tranzitem zahraničních osob přes danou zemi; z pohledu platební bilance znamená taktéž přínos, je proto součástí aktivního CR
- c) výjezdový cestovní ruch – aktivity spojené s výjezdem občanů dané země do zahraničí; z pohledu platební bilance dochází k vývozu devizových prostředků, proto je nazýván pasivním CR

Podle způsobu zabezpečení průběhu cestovního ruchu rozlišujeme:

- a) organizovaný cestovní ruch – účast je zajišťovaná prostřednictvím cestovní kanceláře nebo jiného zprostředkovatele
- b) neorganizovaný cestovní ruch – účast si zajišťuje sám účastník, resp. účastníci

Posledním druhem cestovního ruchu je členění podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů účasti na cestovním ruchu. Podle tohoto kritéria rozlišujeme CR volný (komerční) a CR vázaný (nekomerční).

- a) volný cestovní ruch (komerční) – účastník si hradí účast sám, přičemž jeho účast není ničím podmíněna
- b) vázaný cestovní ruch (nekomerční) – účastník hradí pouze část nákladů spojených s účastí (zbyváající část hradí např. zaměstnavatel, zdravotní pojišťovna apod.), přičemž tato účast je podmíněna splněním určité podmínky (např. zdravotní pojištění apod.) (Čertík M., 2001)

3.2 Formy cestovního ruchu

Formy cestovního ruchu se dělí podle uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníků CR. Tyto potřeby mají specifický charakter. Formy CR se tedy zaměřují na způsob realizace a zabezpečení služeb účastníků CR (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008).

- 1) rekreační forma cestovního ruchu – spojena s obnovou duševních a fyzických sil člověka; tato forma je dominantní např. v případě výjezdového CR českých občanů do zahraničí
- 2) kulturně-poznávací forma cestovního ruchu – tato forma je často spojena s rekreační formou; jejím cílem je návštěva historických objektů a kulturních akcí; v případě příjezdového CR do České republiky má tato forma velký význam
- 3) lázeňsko-léčebná forma cestovního ruchu – rekreační a léčebné pobyty v lázních; v případě domácího i příjezdového CR hraje tato forma v České republice důležitou roli
- 4) sportovně-rekreační forma cestovního ruchu – jedná se o sportovně zaměřené pobyty (vodní sporty, cykloturistika, lyžování, pěší turistika apod.)
- 5) formy cestovního ruchu spojené s profesními motivy – jedná se např. o kongresovou turistiku, aktivity spojené s účastí na veletrzích a výstavách, obchodní cesty a incentívni turistiku (motivační cesty pracovních kolektivů)
- 6) seniorská forma cestovního ruchu – čím dál významnější, senioři patří mezi vyhledávanou turistickou klientelu
- 7) mládežnická forma cestovního ruchu – tato klientela je důležitá s ohledem na perspektivu pozdějších opakovaných cest
- 8) venkovská turistika, resp. agroturistika a ekoturistika – v technicky vyspělých společnostech nabývá na významu především s ohledem na svoji ekologickou a regenerační funkci pro člověka
- 9) další formy cestovního ruchu – např. náboženská turistika, lovecká turistika, dobrodružná turistika, nákupní turistika nebo „průmyslová“ turistika (Čertík M., 2001)

4 POTENCIÁL CESTOVNÍHO RUCHU A METODY JEHO HODNOCENÍ

Potenciál cestovního ruchu je vyjádřen souhrnnou hodnotou všech předpokladů cestovního ruchu, oceněných na základě bodovací škály, snížených o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu (zejm. o špatný stav složek životního prostředí a konfliktní land-use daného území) (Pásková M., Zelenka J., 2002).

Na základě analýz a hodnocení potenciálu cestovního ruchu můžeme stanovit význam oblastí pro cestovní ruch, který může hrát velkou roli například v získávání dotací z EU či jiných finančních zdrojů. Význam regionů pro cestovní ruch je dán předpoklady, kterými dané území disponuje. Tyto předpoklady jsou vyjádřeny atraktivitou místní přírody a krajiny, která má relativně neměnný trvalý charakter, a kulturně-historickými pozoruhodnostmi (Vystoupil J., 2006).

Činitelé, které mají vliv na rozmístění a rozvoj CR, můžeme rozdělit do tří kategorií:

1. Lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu
2. Selektivní faktory a předpoklady cestovního ruchu
3. Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu

4.1 Lokalizační faktory a předpoklady cestovního ruchu

Tyto faktory představují možnosti (předpoklady) rozmístění cestovního ruchu. Rozhodují tedy o funkčním využití konkrétní oblasti (střediska) pro CR. Lokalizační faktory jsou ovlivňovány přírodními podmínkami a kulturně-historickými předpoklady. Tvoří tedy jakousi objektivní základnu pro uspokojování poptávky (Hrala V., 1998).

4.1.1 Přírodní podmínky

Jsou do značné míry konstantní a uplatňují se zpravidla v plošně rozsáhlejších areálech. Může se jednat o nejrůznější přírodní zvláštnosti, jejichž ojedinělost činí konkrétní oblast pro CR přitažlivější.

Reliéf

- povrchové tvary reliéfu umožňují různorodé funkční využití pro rekreaci a CR
- reliéf podmiňuje výskyt a lokalizaci mnoha dalších přírodních rekreačních prvků (např. říční síť, vegetační kryt)
- pro řadu rekreačních aktivit (zimní sporty, turistika, horolezectví) jsou nejvýznamnější složkou reliéfu hory a pohoří

Klimatické poměry

- klimatické poměry můžeme posuzovat ze dvou základních hledisek: působení horizontální a vertikální zonálnosti podnebí na Zemi a působení klimatických prvků v konkrétním území či lokalitě (např. průměrná teplota, počet letních a tropických dní, počet dní se sněhovou pokrývkou, výška sněhové pokrývky, inverze, oblačnost, vítr apod.)

Vodstvo

- vodstvo má jeden z rozhodujících vlivů na lokalizaci, určení rozsahu, intenzity a směru turistických proudů a rekreačních pobytů
- ze všech povrchových vod má největší význam moře, které je využíváno především pro dlouhodobé rekreační pobyty
- řeky a vnitrozemské vodní plochy jsou využívány spíše pro krátkodobou rekreaci
- stojaté i tekoucí vody umožňují kromě koupání i vodní turistiku, rybolov či provozování vodních sportů
- na intenzitu využívání povrchových vod má velký vliv jejich geografická poloha

Rostlinstvo

- rostlinstvo dotváří celkový charakter krajiny
- rozmístění rostlinstva a jeho druhová skladba podporuje rozvoj turistiky a letní rekreace

Živočišstvo

- živočišstvo má na CR nejmenší vliv
- živočišstvo se uplatňuje především pro speciální rekreační činnosti (možnost lovu zvěře a rybolovu) (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008)

4.1.2 Kulturně-historické předpoklady

Na rozdíl od přírodních předpokladů vznikly tyto předpoklady činností člověka a jsou charakteristické bodovým rozmístěním. Tyto předpoklady zahrnují takové atraktivity cestovního ruchu, které přitahují určitý okruh návštěvníků a zároveň samy o sobě vytvářejí potenciál krajiny a určují směr jeho funkčního využívání.

Kulturně-historické památky

- kulturně-historické památky mají vliv na migrační pohyby za poznáváním a poučením v CR
- kulturně-historické památky zprostředkovávají účastníkům CR informace o historii, architektuře, technických památkách a kultuře konkrétní oblasti
- do této kategorie řadíme památky architektonické, technické, národně-historické, lidovou architekturu a další
- nejpřitažlivějšími kulturně-historickými památkami jsou architektonická díla (např. hrady, zámky, sakrální stavby)

Kulturní zařízení a kulturní akce

- kulturní zařízení a kulturní akce můžeme rozdělit do tří kategorií: muzea a galerie; divadla, koncerty, festivaly a folklorní slavnosti; kongresy a sympozia

Sportovní akce

- pro CR mají sportovní akce stále větší význam (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008)

4.2 Selektivní faktory a předpoklady cestovního ruchu

Selektivní faktory mají významné postavení v rozvoji CR. Jedná se o činitele, které pomocí poptávky stimulují vznik CR (Hrala V., 1998). Patří sem veškeré socioekonomické zdroje, předpoklady a možnosti, které ovlivňují především rozdílnou intenzitu účasti obyvatelstva na CR a rekreaci.

Selektivní faktory můžeme podle vlivu jejich působnosti rozdělit na demografické faktory, urbanizační faktory, ekonomické faktory a na sociálně-kulturní a sociálně-politické podmínky.

4.2.1 Demografické faktory

Odlišná intenzita účasti obyvatelstva na CR a rekreaci a specifické druhy aktivit ve volném čase jsou dány demografickou strukturou (jiné rekreační nároky a preference má rodina s dětmi, jiné nároky mají senioři) (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008).

4.2.2 Urbanizační faktory

Urbanizace představuje významný faktor v rekreační aktivitě obyvatelstva. Jiné nároky má venkovské obyvatelstvo a jiné městské obyvatelstvo. Charakter bydliště obyvatel velkou měrou ovlivňuje víkendovou rekreaci, které se více či méně pravidelně účastní kolem 40 % městského obyvatelstva (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008). Taktéž druhé bydlení¹ je významným fenoménem městského obyvatelstva. Velikost města, jeho funkce a urbanisticko-architektonický charakter jsou další urbanizační faktory, které ovlivňují rekreační aktivitu obyvatelstva. Významnou roli hraje řádová velikost města.

4.2.3 Ekonomické faktory

V důsledku rozvoje průmyslu došlo ke vzniku industriální krajiny. Přírodní prvky v krajině byly postupně vytlačovány antropogenními prvky a CR se tak postupně začal rozvíjet, až získal dynamický a masový charakter. Ekonomické faktory tedy hrají pro rozvoj CR důležitou roli.

¹ Druhé bydlení je souhrn jevů a procesů spojených s objektem (nebo jeho částí), který je přechodným místem pobytu vlastníka či uživatele. Tento objekt je využíván převážně k rekreačním účelům. Jedná se tedy o pobyt v objektech individuální rekreace, zejména chataření, chalupaření a pobyt v soukromých sezonních sídlech i rekreačních vilkách. (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008)

4.2.4 Sociálně-kulturní a sociálně-politické podmínky

Sociálně-politické podmínky výrazně podmiňují dynamický rozvoj CR. Významnou roli hraje oficiální státní politika, hmotná a kulturní vyspělost obyvatelstva a fond volného času. Sociální politika státu může vytvářet příznivé podmínky pro velkou účast obyvatelstva na CR. Stupeň rozvoje ovlivňuje životní úroveň obyvatelstva, která přispívá k rozvoji CR. Můžeme tedy sledovat přímou úměru mezi životním standardem obyvatelstva určitého státu a jeho podílem na CR. Předpokladem k rozvoji CR je i dosažený stupeň kultury a vzdělání společnosti (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008).

4.3 Realizační faktory a předpoklady cestovního ruchu

Realizační faktory mají hlavní postavení pro vlastní uskutečnění CR a rekreace. Představují jakýsi spojovací článek mezi centry zájmu o CR a místy, kde jsou CR a rekreace skutečně realizovány. Umožňují oblasti (středisku) cestovního ruchu pomocí dopravy a prostřednictvím ubytovacích, stravovacích a jiných zařízení CR realizovat (Hrala V., 1998). Do realizačních faktorů řadíme komunikační předpoklady a předpoklady materiálně-technické základny.

4.3.1 Komunikační předpoklady

Dopravní síť a dopravní prostředky

- umožňují účastníkům CR přemísťovat se z místa trvalého pobytu do cílových míst CR
- jsou posuzovány podle rozmístění komunikačních sítí a dostupnosti turistických a rekreačních míst a oblastí

4.3.2 Předpoklady materiálně-technické základny

Infrastruktura cestovního ruchu

- vytváří skupinu předpokladů, která zabezpečuje nejefektivnější využívání středisek a oblastí CR, účast obyvatelstva na CR a podílí se na utváření a realizaci služeb
- hlavními složkami infrastruktury CR jsou zprostředkování, doprava, ubytování, stravování, sportovně-rekreační zařízení a služby, kulturně-společenská zařízení a služby, obchodní služby, zařízení komunálních služeb a ostatní infrastruktura (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008)

5 VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Práce se bude věnovat hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Čenkovice. Tato obec, spadající do Pardubického kraje, se nachází v severovýchodní části okresu Ústí nad Orlicí a je nejsevernějším výběžkem SO ORP Lanškroun. Obec má 175 obyvatel (k 1. 1. 2011) a rozloha obce dosahuje 597 ha (ČSÚ, 2012a). Průměrná nadmořská výška Čenkovic je 670 m, přičemž nejvyšším vrcholem je Buková hora s nadmořskou výškou 958 m. Na úpatí tohoto vrcholu pramení potok Čenkovička, jehož část byla vyhlášena přírodní památkou (MÚ Lanškroun, 2011). Čenkovice, ležící v nejvýchodnější části Orlických hor, fungují jako středisko horské turistiky a zimních sportů.

Zájmové území můžeme zařadit do marketingového turistického regionu Východní Čechy a do marketingové turistické oblasti Orlické hory a podhůří. Toto členění turistických regionů a oblastí bylo vymezeno J. Vystoupilem v Atlase cestovního ruchu České republiky. Zmíněná rajonizace CR byla vytvořena pro podnícení dlouhodobého rozvoje CR a pro účelné a efektivní využívání územních hodnot v turistických regionech a oblastech. Existence turistických oblastí umožňuje lepší rozvoj organizace CR díky menším územním celkům, než jsou turistické regiony. Na území turistických oblastí CR jsou podporovány a rozvíjeny ty činnosti, které jsou v souladu s převažujícími funkčními vlastnostmi území (Vystoupil J., 2006).

Turistická oblast Orlické hory a podhůří spadá do okresu Rychnov nad Kněžnou a okresu Ústí nad Orlicí. Okres Rychnov nad Kněžnou je situován v jihovýchodní části Královéhradeckého kraje, zatímco okres Ústí nad Orlicí leží v severovýchodní části kraje Pardubického. Okres Rychnov nad Kněžnou hraničí na severu a severozápadě s okresem Náchod a okresem Hradec Králové, které jsou součástí Královéhradeckého kraje. Okres Ústí nad Orlicí sousedí na jihu a jihozápadě s okresem Svitavy, Chrudim a Pardubice, které leží v Pardubickém kraji, a na východě dále sousedí s okresem Šumperk, ležícím již v Olomouckém kraji (ČSÚ, 2012b-d). Severovýchodním sousedem celého zájmového území je Polsko.

Celková rozloha turistické oblasti Orlické hory a podhůří činí 2 249 km² a počet obyvatel dosahuje počtu 218 266 (k 31. 12. 2010). Území Orlických hor a podhůří tvoří 195 obcí, z nichž 19 obcí má statut města a 2 obce mají statut městyse (ČSÚ, 2012e; ČSÚ, 2012f).

Území turistické oblasti je značně členité. Na západě se nacházejí roviny, postupně je nahrazují pahorkatiny, které na severovýchodě přecházejí v horský masiv Orlických hor. Oblast leží v nadmořské výšce od 239 m (místo, na kterém opouští řeka Loučná okres Ústí nad Orlicí) až po nejvyšší bod Pardubického kraje s nadmořskou výškou 1 424 m (Králický Sněžník) (ČSÚ, 2012h).

Klimatické poměry jsou, v důsledku rozdílných nadmořských výšek, v jednotlivých částech zájmového území odlišné. Východní část turistické oblasti je charakterizována chladnějším klimatem, západní nížinná oblast území má charakter teplejšího klimatu. Na severovýchodě území, kde je v zimě velký počet dní se sněhovou pokrývkou, je situováno několik horských lyžařských středisek.

Orlické hory a podhůří leží na hlavním evropském rozvodí. Převážná část území leží v povodí Labe, menší východní část náleží do povodí Moravy. Významnými toky jsou Bělá, Divoká a Tichá Orlice a Zdobnice. Jihovýchodní část území je odvodňována Moravskou Sázavou a Třebůvkou. Největší vodní plochou je přehrada Pastviny, která zaujímá 110 ha. V povodí Moravské Sázavy u obce Žichlínek byl vybudován největší suchý poldr v Čechách, jehož zátopová oblast zaujímá 166 ha. Tato stavba byla vybudována za účelem ochrany obcí na dolním toku řeky Moravské Sázavy před povodněmi (ČSÚ, 2012g; ČSÚ, 2012h).

Orlické hory byly vyhlášeny roku 1969 chráněnou krajinnou oblastí. Celková plocha CHKO Orlické hory zaujímá 204 km² a zahrnuje území hlavního hřebene Orlických hor od Olešnice v Orlických horách až po Zemskou bránu a okolí. Na území turistické oblasti je dále vyhlášeno velké množství maloplošných chráněných území (ČSÚ, 2012g).

6 LOKALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ

6.1 Analýza přírodních předpokladů cestovního ruchu

6.1.1 Reliéf

Obec Čenkovice

Obec Čenkovice patří do provincie Česká vysočina a do Krkonošsko-jesenické subprovincie. Dále území obce spadá do Orlické oblasti, celku Orlické hory, okrsku Orličský hřbet, který je součástí podcelku Bukovohorská hornatina.

Orličský hřbet je horský hřbet protažený směrem SSZ – JJV, který je na S omezený průlomovým údolím Tiché Orlice u Lichkova a na V složeným zlomovým svahem Králické brázdy. Ve střední části tohoto hřbetu se nalézá Červenovodské sedlo (814 m n. m.). Na Orličském hřbetě se nalézají horniny ortorulového až migmatitového vzhledu orlicko-kladského krystalinika. Nalezneme zde četné kryogenní tvary (skalní hradby, izolované skály, mrazové sruby, balvanové proudy). Orličský hřbet je hornatina s nejvyšším vrcholem Suchý vrch (995 m n. m.)², který leží přibližně 2,5 km severně od hranice katastrálního území obce Čenkovice. Mezi významné vrcholy Orličského hřbetu, které se nacházejí na katastrálním území obce Čenkovice, patří Buková hora (958 m n. m.)³ a vrchol Jeřáb (900 m n. m.). Na území Orličského hřbetu dominuje jedlobukový a smrkojedlobukový vegetační stupeň⁴ (Demek J., Mackovčín P., 2006).

Shrnutí reliéfu obce Čenkovice

Reliéf obce Čenkovice můžeme hodnotit jako vhodný pro cestovní ruch realizovaný v zimě. Na území obce se nachází členitý reliéf, který vytváří příznivé podmínky pro nenáročnou sjezdovou lyžaře a dále pro běžkaře a turisty. Určitý problém z hlediska realizace

² Tento vrchol je častým cílem běžkařů a turistů. Na Suchém vrchu funguje rozhledna, z které je za dobré viditelnosti možno vidět Jeseníky i Krkonoše. Po dokončení rekonstrukce historické Kramářovy chaty na Suchém vrchu lze očekávat zvýšení atraktivnosti této lokality.

³ Buková hora je využívána ke sjezdovému lyžování a jsou zde také běžecké tratě.

⁴ Vegetační stupňovitost vyjadřuje soulad změn přírodní vegetace se změnami výškového a expozičního klimatu. Vegetační stupně jsou nazývány podle hlavních dřevin, které by převládaly (a místy dodnes převládají) v přírodních, tj. lidskou činností neovlivněných lesích.

cestovního ruchu může znamenat malá nadmořská výška (do 1000 m n. m.), která může mít nepříznivý vliv na sněhové podmínky.

Orlické hory a podhůří

Celé území turistické oblasti Orlické hory a podhůří spadá podle Demka J. a Mackovčina P. (2006) do provincie Česká vysočina a dále do dvou geomorfologických subprovincií. Převážná část území náleží do Krkonoško-jesenické subprovincie, západní část, tedy podhůří Orlických hor, spadá do České tabule. Největší plochu zájmového území zaujímají celky Orlické hory a Podorlická pahorkatina, které patří do Orlické oblasti, Krkonoško-jesenické subprovincie. Třetím celkem, který zaujímá velkou plochu zájmového území, je Orlická tabule, spadající do Východočeské tabule, subprovincie Česká tabule. Podrobný popis geomorfologického členění Orlických hor a podhůří je uveden v Tab. 1.

Tab. 1: Geomorfologické členění turistické oblasti Orlické hory a podhůří

Provincie	Subprovincie	Oblast	Celek	Podcelek	Okrsek	
Česká vysočina	Krkonoško-jesenická subprovincie	Orlická oblast	Orlické hory	Deštenská hornatina	Orlický hřbet	
					Orlické rozsochy	
					Orlickozáhorská brázda	
				Mladkovská vrchovina	Bartošovická vrchovina	
					Pastvinská vrchovina	
				Bukovohorská hornatina	Orličský hřbet	
					Výprachtická vrchovina	
				Podorlická pahorkatina	Náchodská vrchovina	Sedloňovská vrchovina
						Ohnišovská pahorkatina
			Žamberská pahorkatina		Litický hřbet	
					Dobroučská pahorkatina	
					Rokytnická pahorkatina	
			Letohradská brázda			
Čermenská						

					pahorkatina
				Moravskotřebovská pahorkatina	Moravskotřebovská kotlina
					Lanškrounská kotlina
			Kladská kotlina	Králická brázda	Lichkovská brázda
					Štítská brázda
		Jesenická oblast	Zábřežská vrchovina	Drozdovská vrchovina	Zborovská vrchovina
				Mírovská vrchovina	Maletínská vrchovina
			Hanušovická vrchovina	Branenská vrchovina	Červenopotoční kotlina
			Králický Sněžník		
Česká tabule	Východočeská tabule	Orlická tabule	Třebechovická tabule	Opočenský hřbet	
				Rychnovský úval	
				Českomeziříčská kotlina	
				Černilovská tabule	
				Brodecká plošina	
				Vysokochvojenská plošina	
				Bědovická plošina	
				Orlické nivy	
		Svitavská pahorkatina	Českotřebovská vrchovina	Hřebečovský hřbet	
				Ústecká brázda	
Loučenská tabule		Kozlovský hřbet			
				Litomyšlský úval	

Zdroj: Demek J., Mackovčín P., 2006

Celek Orlické hory je plochou hornatinou se střední výškou 713 m a středním sklonem 8° 48'. Nejvyšším vrcholem je Velká Deštná s nadmořskou výškou 1115 m. Tento celek leží převážně na horninách jádra orlicko-sněžnického krystalinika a na intruzivních vyvřelinách se svrchnokřídovými sedimenty. Orlické hory patří do povodí Divoké a Tiché Orlice a mají silně rozčleněný erozně denudační povrch asymetrické orlické megaantiklinály, která je porušena zlomy. Na území Orlických hor se nacházejí hluboko zaříznutá údolí vodních toků a místy zde nalezneme i kryogenní skalní tvary. Na území celku Orlické hory se nalézají CHKO Orlické hory (Demek J., Mackovčín P., 2006).

Podorlická pahorkatina je členitá pahorkatina se střední výškou 454 m a středním sklonem 5°. Nejvyšším vrcholem území je Špičák (841 m n. m.). Pahorkatina leží na

horninách orlicko-sněžnického a letovického krystalinika, na intruzivních vyvřelinách, karbonských, permských a svrchnokřídových sedimentech a dále na neogenních říčních a mořských sedimentech. Podorlická pahorkatina má tektonicky silně porušený povrch se soustavou ker, hrástí, křídových antiklinál a synklinál, s výraznými strukturně podmíněnými tvary. Na území Podorlické pahorkatiny se nalézají hluboce zaříznutá údolí Metuje, Divoké a Tiché Orlice, Třebůvky a jejich přítoků. V těchto lokalitách se nalézají také neogenní fluviální a limnicko-fluviální sedimenty (Demek J., Mackovčín P., 2006).

Orlická tabule je plochá pahorkatina se střední výškou 291 m a středním sklonem 1° 51'. Orlická tabule má slabě rozčleněný akumuláční, erozně akumuláční a erozně denudační povrch pleistocenních říčních teras a údolních niv Úpy, Metuje, Orlice a dalších přítoků. Leží na slínovcích, jílovcích a spongilitech svrchní křída, s pleistocenními říčními a eolickými sedimenty. Nejvyšším bodem území je U rozhledny s nadmořskou výškou 451 m (Demek J., Mackovčín P., 2006).

Shrnutí reliéfu Orlických hor a podhůří

Orlické hory a podhůří mají pro cestovní ruch příznivé předpoklady díky výrazné členitosti území, která je dána horským masivem Orlických hor na jedné straně a rovinou v západní části území na straně druhé. Tato členitost a také pestrost krajiny přispívá k větší atraktivitě a vytváří vhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Území je vhodné především k rekreaci na horách (sjezdové a běžecké lyžování, horská turistika), na západě je území vhodné spíše pro cykloturistiku a rekreaci u vody.

6.1.2 Klima

Obec Čenkovice

Obec Čenkovice náleží do klimatické oblasti CH7, která patří mezi chladné oblasti. Konkrétní popis této klimatické oblasti je uveden v Tab. 2 a v Příloze 1 a 2.

Shrnutí klimatu obce Čenkovice

Z Tab. 2 vyplývá, že území obce Čenkovice je pro cestovní ruch velmi vhodné v zimním období. Počty dní s teplotami pod 0° C jsou hodnoceny jako velmi vhodné, ovšem teploty nad 0° C, nad 15° C a nad 25° C jsou podle Mariota (1983) hodnoceny zcela záporně. Počty dní se souvislou sněhovou pokrývkou jsou klasifikovány jako spíše vhodné,

což je dáno především ne příliš vysokou nadmořskou výškou (do 1000 m n. m.) obce vzhledem k centrální části Orlických hor. Počty dní s mlhou za rok můžeme označit taktéž jako spíše vhodné pro cestovní ruch (Quitt E., 1971; Tolasz R., 2007; Mariot P., 1983).

Tab. 2: Vhodnost klimatu pro cestovní ruch

Počet dní za rok		Bodové ohodnocení ⁵
s teplotou nad 0° C	200 - 220	1
s teplotou pod 0° C	140 - 160	6
s teplotou nad 15° C	20 - 40	1
s teplotou nad 25° C	10 - 30	1 - 2
s nejvyšší teplotou pod 0° C	70 - 80	6
se souvislou sněhovou pokrývkou	100 - 120	4
s mlhou ⁶	90 - 120	4

Zdroj: Tolasz R., 2007; Mariot P., 1983

Orlické hory a podhůří

Celé území Orlických hor a podhůří náleží podle Tolasze R. (2007) a Quitta E. (1971) do deseti klimatických oblastí. Do chladných klimatických oblastí CH4, CH5, CH6, CH7 spadá velmi malé území Orlických hor s nejvyššími nadmořskými výškami a území v blízkém okolí Králického Sněžníku. Nejrozsáhlejší část zájmového území, která zaujímá podhůří Orlických hor, spadá do mírně teplých oblastí MT1, MT2, MT4, MT7 a MT10. V teplé klimatické oblasti T2 leží západní část zájmového území, která náleží do České tabule. Číselná i slovní charakteristika těchto klimatických oblastí je uvedena v Příloze 1 a 2.

Shrnutí klimatu Orlických hor a podhůří

Vzhledem k tomu, že se studované území nachází celkem v deseti klimatických oblastech, nelze vhodnost klimatu pro cestovní ruch zcela jednoduše zhodnotit. Obecně ale můžeme říci, že turistická oblast Orlické hory a podhůří má z klimatického hlediska

⁵ vhodnost území pro cestovní ruch vzrůstá od 1 směrem k 6

⁶ mlha se v meteorologii definuje jako situace, kdy horizontální dohlednost klesne pod 1 km aspoň na 10 minut (Tolasz R., 2007)

příznivé předpoklady pro cestovní ruch realizovaný v zimě. Můžeme tak usoudit z počtu dní s mrazem za rok, z počtu dní se souvislou sněhovou pokrývkou a dalších klimatických faktorů. Naopak klimatické podmínky pro cestovní ruch realizovaný v letním půlroce jsou pro Orlické hory a podhůří málo vhodné. Výjimku tvoří pouze teplá oblast T2, kde jsou klimatické podmínky pro cestovní ruch realizovaný v letním období vhodnější.

6.1.3 Vodstvo

Obec Čenkovice

Obcí Čenkovice protéká vodní tok Čenkovička, který je významný díky svému zápisu mezi přírodní památky. Vzhledem k tomu, že se obec nalézá v členitém terénu ve východní části Orlických hor, je potok Čenkovička jediným vodním tokem daného území.

Na území obce Čenkovice se pod sjezdovými tratěmi nachází malá vodní nádrž, která je využívána v zimním období k zasněžování.

Shrnutí vodstva obce Čenkovice

Z hydrologických charakteristik obce Čenkovice můžeme usoudit, že charakter vodstva je pro rozvoj cestovního ruchu bezvýznamný.

Orlické hory a podhůří

Na území turistické oblasti se nalézá hlavní evropské rozvodí. Převážná část území leží v povodí řeky Labe (úmoří Severního moře), menší východní část území spadá do povodí řeky Moravy a tedy do úmoří Černého moře. Západní část zájmového území je odvodňována řekou Dědinou, dále jsou významnými vodními toky řeky Bělá, Kněžná a Zdobnice, které se vlévají do Divoké Orlice. Z hlediska cestovního ruchu jsou nejvýznamnějšími řekami Divoká a Tichá Orlice, které jsou využívány k vodní turistice. Samotná Orlice, která vzniká soutokem Divoké a Tiché Orlice u Týniště nad Orlicí, je využívána pro vodní turistiku zejména v době, kdy je upouštěna voda z přehrady Pastviny. Jihovýchodní část území je odvodňována Moravskou Sázavou do řeky Moravy (ČSÚ, 2012g; ČSÚ, 2012h).

Největší vodní plochou zájmového území je přehrada Pastviny, ležící na Divoké Orlici. Tato vodní plocha byla dostavena v roce 1938 a zaujímá plochu o rozloze 110 ha. Přehrada je z hlediska cestovního ruchu využívána k letní rekreaci, vodním sportům a rybaření. Má také schopnost regulovat průtok níže ležící řeky, což přináší určité benefity pro vodní turistiku (Povodí Labe, 2012).

Shrnutí vodstva Orlických hor a podhůří

Vhodnost Orlických hor a podhůří pro cestovní ruch můžeme podle hydrologických charakteristik ohodnotit jako poměrně dobrou, avšak značně omezenou na krátkou část roku. Významnou vodní plochou, která je využívána k rekreačním účelům, je přehrada Pastviny. V důsledku polohy přehrady, v podhůří Orlických hor, je však její využití v letním období limitováno kvůli nízké teplotě vody. Dalším faktorem přispívajícím k rozvoji cestovního ruchu jsou řeky Divoká a Tichá Orlice, které jsou využívány k vodní turistice. Splavitelné úseky těchto toků však nejsou příliš dlouhé a jsou splavné pouze v určitém období roku.

6.1.4 Chráněná území

Obec Čenkovice

Na území obce Čenkovice se nalézá jedno maloplošné zvláště chráněné území⁷, přírodní památka Čenkovička. Tato přírodní památka byla vyhlášena 15. 3. 1990 a zaujímá území o celkové rozloze 7,5 ha (AOPK ČR, 2012a). Jedná se o úzkou nivu meandrujícího potoka Čenkovička, kde se nalézají zamokřené louky s hojným výskytem bledule jarní. Z živočichů zde nalezneme druhy, které běžně žijí v lesích a na jejich okrajích. Ptactvo je zastoupeno druhy, které jsou vázány na tekoucí vody. Ojedinele se zde vyskytuje konipas horský, skorec vodní a střízlík obecný (Orlické hory a Podorlicko – zájmové sdružení právnických osob, 2012a).

⁷ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vymezuje 2 typy zvláště chráněných území. Jsou jimi velkoplošná chráněná území a maloplošná chráněná území. Mezi velkoplošná chráněná území patří národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO). Mezi maloplošná chráněná území jsou řazeny národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP). Cílem ochrany bývá nejčastěji udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území nebo ponechání území, či jeho části, samovolnému vývoji.

Na 70 % území obce Čenkovice se rozprostírá obecně chráněné území přírodní park Suchý vrch – Buková hora, jehož rozloha činí 6 427 ha. Přírodní park Suchý vrch – Buková hora byl vyhlášen v roce 1987 a je jedinečný díky své vyrovnanosti a souladu střídání rozsáhlých lesních komplexů se zemědělskou krajinou a lidskými sídly. Převaha lesních ekosystémů, většinou smrkových monokultur se zbytky smíšených bukojedlových porostů, podmiňuje taktéž zastoupení rostlin a živočichů. Jižní část přírodního parku je využívána k rekreačním účelům, zejména k sjezdovému a běžeckému lyžování (Orlické hory a Podorlicko – zájmové sdružení právnických osob, 2012b).

Část obce Čenkovice dále spadá pod ptačí oblast – NATURA 2000 Králický Sněžník. Ptačí oblast byla vyhlášena 31. 12. 2004 a zaměřuje se na ochranu populace chřástala polního a jeho biotopu (AOPK ČR, 2012a).

Shrnutí chráněných území obce Čenkovice

Obec Čenkovice můžeme z hlediska ochrany přírody označit za velmi vhodnou pro rozvoj cestovního ruchu. Na rozsáhlém území obce je vyhlášen přírodní park Suchý vrch – Buková hora, na části obce se nalézá přírodní památka Čenkovička. Část zájmového území dále spadá do ptačí oblasti NATURA 2000. Díky těmto chráněným lokalitám můžeme studované území označit jako atraktivní pro cestovní ruch.

Orlické hory a podhůří

Na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří se nalézá jedno velkoplošné zvláště chráněné území, CHKO Orlické hory a celkem 54 maloplošných zvláště chráněných území. Údaje o maloplošných zvláště chráněných územích Orlických hor a podhůří jsou uvedeny v tab. Příloze 3 a 4. Dále se v zájmovém území nalézá 30 evropsky významných lokalit, 2 ptačí oblasti a 247 památných stromů (AOPK ČR, 2012a).

Chráněná krajinná oblast Orlické hory byla vyhlášena roku 1969 a zaujímá území o rozloze 204 km². Toto území je tvořeno hlavním hřebenem Orlických hor a jeho podhůřím. Nejvyšším vrcholem Orlických hor je Velká Deštná s nadmořskou výškou 1115 m, nejnižší bod CHKO Orlické hory leží u Skuhrova nad Bělou na řece Bělé v nadmořské výšce 416 m. Průměrnou nadmořskou výškou území je výška 789 m. Na území CHKO Orlické hory se nacházejí 2 národní přírodní rezervace, 13 přírodních rezervací a 6

přírodních památek. Území celé CHKO Orlické hory je srážkově nadprůměrné. Významnými řekami této oblasti jsou Divoká Orlice, Zdobnice, Říčka, Bělá, Kněžná, Olešenka a Zlatý potok. Tyto vodní toky pramení na svazích hlavního hřebene a sestupují z hor do podhůří lesnatými údolími. Prameniště těchto vodních toků vytvářejí ostrůvky s nejzachovalejšími přírodními biotopy. Významnou lokalitou CHKO Orlické hory je přírodní rezervace Zemská brána. Jedná se o hlubokou soutěsku, s obnaženými rulovými skalisky, vysokými až 40 metrů, kterou vytvořila protékající řeka Divoká Orlice. Hluboká a strmá údolí jsou typická i pro další vodní toky, které porušují zaoblené denudační hřbety Orlických hor a vytvářejí tak příkré údolní svahy, které jsou charakteristické pro celou CHKO. Hřeben a návětrné jihozápadní svahy jsou v důsledku působení dálkových imisí odlesněné. Pozůstatky původních porostů nalezneme především v národních přírodních rezervacích a přírodních rezervacích. K typickým znakům krajiny patří též tradiční lidová zástavba (AOPK ČR, 2012b).

Shrnutí chráněných území Orlických hor a podhůří

Turistickou oblast Orlické hory a podhůří můžeme označit za poměrně bohatou na chráněná území. V důsledku absence národního parku nemůžeme tuto oblast zařadit mezi nadnárodně významné regiony, avšak díky existenci CHKO Orlické hory je toto území významné v rámci České republiky. V turistické oblasti Orlické hory se nalézá také celá řada maloplošných zvláště chráněných území, které zvyšují atraktivnost celé oblasti. Z hlediska kvality i kvantity chráněných území můžeme dané území označit za velmi vhodné pro rozvoj cestovního ruchu.

6.2 Analýza kulturně-historických předpokladů cestovního ruchu

6.2.1 Kulturně-historické památky

Významné zámky, hrady a zříceniny

Na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří se nalézá několik zpřístupněných zámků, hradů a zřícenin. Popis nejvýznamnějších z nich je uveden níže.

Zámek Opočno

V 1. polovině 14. století vystavěli páni z Dobrušky na opukovém ostrohu gotický hrad, který byl později přestavěn na renesanční zámek. Hlavní budova zámku je složena ze třech podlaží arkádových lodžii, které jsou otevřené do nádvoří ve tvaru obdélníku. Zámek Opočno je unikátní svou vybaveností historických interiérů a sbírkou předmětů z různých koutů světa, které zde shromažďoval Josef II. Colloredo-Mansfeld. Interiéry jsou doplněny vzácnými sbírkami obrazů. Významná je také knihovna s přibližně 12 000 svazky. Součástí zámeckého komplexu je kaple sv. Anny, vystavěná na počátku 18. století, která je uvnitř vyzdobena freskami a dalšími malbami. Kolem zámku se rozprostírá anglický park (22 ha), kde je možno vidět vodopády, stavby v romantickém duchu, skleníky i řadu exotických dřevin. Na park navazuje obora, kde jsou chováni daňci a mufloni. Zámek Opočno je jedinou národní kulturní památkou na území Orlických hor a podhůří (Zámek Opočno, 2011).

Zámek v Rychnově nad Kněžnou

Raně barokní zámek byl postaven v letech 1676–1690 hejtmanem Markrabství moravského, Františkem Karlem I. Libštejnským z Kolowrat. Kolem roku 1772 došlo k přestavbě celého areálu zámku podle návrhu architekta Giovanni Santiniho. Hlavní průčelí zámku bylo rozšířeno o postranní křídla zakončená hranolovitými věžemi. Mansardové střechy hlavní budovy dostaly polopatrové nástavce a vikýře. Kostel Nejvyšší Trojice získal v době přestavby nové průčelí, orientované na hlavní osu zámeckého komplexu. Jízdárna, vystavěná roku 1727, byla během barokní přestavby vyzdobena freskami významného slezského malíře J. V. Neunhertze. Zámek byl po restituci vrácen do vlastnictví pánů Kolowratů Krakovských Libštejnských. Součástí zámku je také Muzeum Orlických hor a Orlická galerie (Městské informační centrum, 2006; Pekárek A., 2000).

Zámek Častolovice

Renesanční zámek Častolovice byl přestavěn rodinou Oprštorfů v letech 1588–1615 z gotické vodní tvrze. Zámek byl tvořen obytnou částí, nádvořím a hospodářským dvorem. Před zámkem se rozkládala zahrada a součástí zámeckého komplexu byl také mlýn, zahradní domek, prádelna a dále pivovar, pálenka, špitál s kaplí a důchodem. Do dnešní doby se zachoval pouze pivovar, zbytek pálenky a prádelna. V roce 1694 zakoupil Častolovice rod Šternberků. V polovině 19. století byla část zámku přestavěna v novogotickém slohu a byl založen také anglický park. Na počátku 20. století byla většina

novogotických prvků ze zámku odstraněna a tak zámek získal svoji původní renesanční podobu. Po roce 1948 zámek přešel do majetku státu a v jeho velké části byla zbudována internátní škola, což mělo za následek poničení celého zámeckého komplexu. Až roku 1992 byl zámek vrácen v restituci jediné původní obyvatelce zámku - paní Dianě Phipps Sternbergové. Od této doby dochází k rozkvětu celého zámeckého komplexu. V zámeckém parku byla založena obora a došlo také k rekonstrukcím uvnitř zámku i v zahradách (Zámek Častolovice, 2012).

Zámek Doudleby nad Orlicí

Pozdně renesanční zámek se sgrafitovou výzdobou a arkádami, ležící na místě středověké tvrze, nechal vybudovat Mikuláš starší z Bubna v letech 1585–1590. Původně sloužil zámek jako letní sídlo, později byl využíván jako lovecký zámek. Vysoce ceněná je na zámku, již zmíněná, sgrafitová výzdoba, která pokrývá všechna vnější i vnitřní průčelí. V zámku je významná také malířská a štuková výzdoba s mytologickými, náboženskými a emblematickými motivy. Interiéry jsou tvořeny souborem tapisérií, renesančním nábytkem a loveckými a sportovními zbraněmi. Rod Bubnů získal zámek v restituci zpět do vlastnictví a zpřístupňuje jej veřejnosti (Zámek Doudleby nad Orlicí, 2007).

Hrad Litice

Hrad Litice byl založen rodem Drslaviců koncem 13. století za doby kolonizace kraje. Původně gotický hrad byl v letech 1450–1468 přestavěn jeho majitelem Jiřím z Poděbrad na jeden z nejmocnějších hradů své doby. Král Jiří z Poděbrad vybudoval některé obytné budovy a rozšířil opevnění hradu. Od roku 1495 patřil hrad rodu Pernštejnů a od roku 1562 patřil pánům z Bubna. Hrad ale nebyl trvale obýván od poloviny 17. století, a tak značně chátral. Hrad byl však v nedávné době z velké části zrekonstruován a nyní je unikátní svými architektonickými prvky a stálou expozicí o historii hradu. Z hradní věže se nabízí krásný výhled do okolí (Hrad Litice, 2012; Soukup V., David P., 2003).

Zřícenina hradu Potštejn

Mohutný gotický hrad byl postaven ve 13. století rodem Drslaviců. V roce 1339 byl však dobyt vojskem Karla IV. Poté byl Potštejn znovu vystavěn a ze šlechtického sídla se stala pevnost, kterou se nepodařilo dobýt ani při nájezdech husitů. Roku 1454 koupil pevnost Jiří z Poděbrad a přestavěl ji na významné sídlo. Od roku 1495 vlastnil pevnost jeden z nejmocnějších a nejmajetnějších rodů – Pernštejnů. V této době došlo

k největšímu rozkvětu hradu. Poslední majitel z rodu Pernštejnů se však zadlužil natolik, že byl donucen své panství rozprodat, což vedlo k postupnému chátrání hradu. Posledním stálým obyvatelem hradu byl na konci 16. století Adam Šťastný Hrzán z Harasova. V první polovině 18. století získává hrad a celé Potštejsko rod Harbuval Chamaré, který si však v obci vystaví barokní zámek. Po dlouhých rekonstrukcích bylo na hradě dochováno opevnění, hradní brány a kaple sv. Jana Nepomuckého (Online Travel Solution, 2012).

Významné církevní památky

V samotné obci Čenkovice se nachází hned několik církevních staveb. V centru obce se nalézá římskokatolický kostel sv. Vavřince, postavený v letech 1780–1782. Tento kostel má obdélníkový tvar a nad jeho průčelím stojí věž. Okolo kostela se rozprostírá malý hřbitov, který je ohraničen hřbitovní zdí s polokruhovitě ukončenými portály. Obraz sv. Vavřince uvnitř kostela pochází z 1. poloviny 18. století, hlavní oltář a ostatní zařízení kostela je z 2. poloviny 18. století. Dále se v obci nachází protestantský kostel, který leží na úpatí sjezdových tratí v horní části obce. Tento kostel byl však v nedávné době odsvěcen a nyní jej vlastní soukromý majitel. V obci Čenkovice se nachází dále dřevěná fara, patřící ke zmíněnému protestantskému kostelu, která byla postavena v roce 1782 (Hruška-Tvrđý L., 2010).

Na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří jsou nejvýznamnějšími lokalitami s celou řadou církevních památek město Rychnov nad Kněžnou a Vysoké Mýto.

Ve městě Rychnov nad Kněžnou se nachází unikátní zvonice hranolovitého tvaru z roku 1604, jejíž zvon Kryštof vážící 5900 kg patří mezi tři největší v České republice. Z církevních památek města stojí dále za zmínku pseudorománská zvonice z let 1870–1871, hřbitovní kaple Proměnění Páně v novobyzantském slohu z let 1865–1868 a kostel sv. Havla (původně Panny Marie) pocházející z 2. poloviny 13. století (Soukup V., David P., 2003). Významnou památkou města, ležící nedaleko zámku, je kostel Nejsvětější Trojice, kde se kromě konání církevních obřadů pořádají také koncerty vážné hudby a sborového zpěvu. Město Rychnov nad Kněžnou je taktéž centrem židovské kultury. Od konce 16. století zde fungovala židovská obec, ve které byl založen i židovský hřbitov. Tento hřbitov je unikátní svými náhrobky, z nichž některé pocházejí už z konce 17. století.

V bývalé židovské synagoze byl obnoven interiér a nyní je uvnitř umístěna expozice o judaismu v Podorlicku (Město Rychnov nad Kněžnou, 2012).

Ve Vysokém Mýtě je významnou církevní stavbou a dominantou celého města kostel sv. Vavřince. Výstavba kostela probíhala ve 2. polovině 13. století, tedy v době, kdy bylo Vysoké Mýto zakládáno. Avšak v letech 1461 a 1774 tento kostel vyhořel. Unikátem evropského významu je bezesporu vnitřní fresková secesní výzdoba kostela, pokrývající všechny stěny i strop, jejímž autorem je významný secesní malíř a interiérový architekt Karel Vítězslav Mašek. Kostel se také může pyšnit největším obrazem Petra Brandla v českých zemích, Nanebevzetí Panny Marie z roku 1728. V kostele je umístěna také unikátní cínová křtitelnice z roku 1499. Ve městě Vysoké Mýto se nachází řada dalších církevních památek, jako je kostel Nejsvětější Trojice nebo Zvonice. Vysoké Mýto je významné také svými historickými domy, věžemi, branami a baštami (MÚ Vysoké Mýto, 2012c).

Městské památkové zóny

Tab. 3: Městské památkové zóny na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří

Městská památková zóna	Rok vyhlášení
Brandýs nad Orlicí	1995
Česká Třebová	1995
Dobruška	2003
Jablonné nad Orlicí	1990
Králíky	1990
Lanškroun	1990
Letohrad	1990
Opočno	1990
Rokytnice v Orlických horách	2003
Rychnov nad Kněžnou	2003
Ústí nad Orlicí	1990
Vysoké Mýto	1990
Žamberk	1995

Zdroj: Národní památkový ústav, 2003

Podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, je památková zóna „území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek⁸, historické

⁸ než je tomu v případě Městských památkových rezervací

prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty“ (Vystoupil J., 2006, str. 18).

Seznam městských památkových zón na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří je uveden v Tab. 3.

Významné technické památky

Ve městě Vamberk se nachází významná technická památka Orlických hor a podhůří. Jedná se o kvádrový kamenný most postavený v letech 1864–1865, který vede přes řeku Zdobnici. Most je tvořen třemi oblouky a zdobí jej sochy českých patronů od sochaře Harnacha. Sochy znázorňují sv. Prokopa, sv. Ludmilu, sv. Metoděje, sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého, sv. Vojtěcha a Krucifix. Most je díky svému vzhledu nazýván „malým Karlovým mostem“ (Městská knihovna Vamberk, 2012).

Významné vojenské památky

Vzhledem k tomu, že leží Orlické hory v blízkosti státních hranic, nalezneme zde celý systém opevnění z druhé světové války. Ty objekty, které zůstaly zachovány, nyní často slouží jako muzea československého opevnění. Velká řada z nich však byla značně poničena a dnes jsou už pouze zarostlými pozůstatky nedávné minulosti. Z dalších vojenských památek stojí za zmínku městská hradba ve Vysokém Mýtě.

Systém opevnění na česko-polské hranici byl vybudován v letech 1935–1938 na obranu státu před rozpínajícím se nacistickým Německem a dalším případným nepřítelům státu. Opevnění bylo vystavováno především při hranicích, kde hrozilo napadení ze strany nepřítele. Nejvýznamnějšími pevnostmi Orlických hor jsou opevnění: Hanička, Bouda a pevnosti U Potoka, U Nádraží a U Cihelny, které leží nedaleko sebe. Tvrze se skládaly z několika povrchových objektů, které byly mezi sebou v podzemí propojeny stovkami metrů chodeb a sálů. Řada z nich byla schopna pojmout velké množství munice a zásob, což mělo umožnit posádce přežití i v případě obklíčení po dobu několika měsíců. Po Mnichovské dohodě však padla většina těchto objektů do rukou nepřítele. Ti si tak mohli na získaných pevnostech zkusit účinky různých druhů zbraní, což vedlo k jejich značné devastaci. K likvidaci opevnění docházelo i následující roky, kdy byly využitelné materiály a prvky z těchto pevností odváženy. Teprve až v devadesátých letech minulého století se

začínají opuštěných opevnění a tvrzí ujímat různé nadšenecké spolky a kluby. V této době také vzniká řada muzeí vojenských opevnění (Čermák L., 2001).

Městské hradby ve Vysokém Mýtě vznikly kolem roku 1265 na příkaz Přemysla Otakara II. Hradby byly téměř 20 loktů vysoké, 2 lokty široké. Součástí hradeb byly také tři brány se dvěma věžemi, k nimž vedl zdvihací most, a tři menší brány na konci předměstí. Poměrně zachované hradby obkružují přibližně polovinu historického jádra města (MÚ Vysoké Mýto, 2004c).

Shrnutí kulturně-historických památek obce Čenkovice a Orlických hor a podhůří

Na území obce Čenkovice se nalézá několik církevních památek, které jsou však především kvůli svému špatnému stavu a neupravenému vzhledu pro cestovní ruch nezajímavé. Zaměříme-li se na celé území turistické oblasti Orlické hory a podhůří, můžeme říci, že území je z hlediska kulturně-historických památek regionálně atraktivní. Tento fakt přisuzujeme především velkému množství regionálně atraktivních památek, jako jsou zámky, městské památkové zóny, církevní a také vojenské památky. Vzhledem k tomu, že se na tomto území nenalézá žádná památková rezervace, památka UNESCO, vesnická památková rezervace, ani žádná jiná kulturně-historická památka národního významu, nemůžeme této oblasti z hlediska kulturně-historických památek přisuzovat celostátní význam. Lokálně atraktivní památky však mají v této oblasti důležité postavení. Obecně tedy můžeme říci, že území turistické oblasti splňuje z hlediska kulturně-historických památek dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

6.2.2 Kulturní zařízení

Významná muzea, galerie a divadla

Mezi jednoznačně nejvýznamnější muzea turistické oblasti Orlické hory a podhůří patří Muzeum řemesel v Letohradě. Další navštěvovaná muzea a galerie se nacházejí ve městě Králíky, Rychnov nad Kněžnou a Vysoké Mýto.

Muzeum řemesel v Letohradě funguje od roku 2000 a je umístěno v památkově chráněném areálu Nového dvora z roku 1750. Muzeum zahrnuje více než 50 ucelených expozic řemesel a živností z období let 1840–1930 a můžeme jej označit jako největší a nejvýznamnější muzeum svého druhu v České republice. V muzeu je možné shlédnout

exponáty z různých druhů profesí jako je truhlář, řezbář, kovotlačitel, kolář, bednář, šindelář a dalších. Mezi nejzajímavější exponáty patří vyřezávaný mechanický skanzen řemesel, mechanické dílny, pilnice a 100 let stará školní třída s ukázkami národních krojů. Součástí muzea je taktéž expozice vozovny s historickými vozidly (Muzeum řemesel, 2012).

Ve městě Králíky se nalézá Vojenské muzeum, kde je možné shlédnout výstavy o historii československé armády. Expozice jsou věnovány československým legionářům z první světové války a historii druhé světové války. Dále muzeum doplňují sbírky munice, pěchotních zbraní, kanónů a prostředků protichemické ochrany. Muzeum je také unikátní svou expozicí, která je věnována životu a osudům významných vojenských osobností. Areál muzea je tvořen výstavní halou, venkovní krytou expozicí, kde je možné shlédnout nejrůznější vojenské stroje, a dále předváděcí plochou s terénní dráhou pro ukázky exponátů v pohybu. Svými sbírkami je Vojenské muzeum Králíky unikátní a jedinečné v rámci celé České republiky (Vojenské muzeum Králíky, 2009).

V Rychnově nad Kněžnou se nachází Muzeum a galerie Orlických hor, která je otevřená od roku 1999. Stálá expozice vystavuje přibližně 700 exemplářů ptáků, přičemž 255 druhů pochází z území České republiky a další druhy jsou jihoevropského a severoevropského původu. Tato vědecky cenná ornitologická sbírka je soukromou sbírkou amatérského ornitologa a zakládajícího člena Československé ornitologické společnosti Karla Plachetky (1877-1961), který svoji sbírku daroval městu Rychnov nad Kněžnou (Beskydy, s.r.o., 2002). Město Rychnov nad Kněžnou je dále významné svojí zámeckou obrazárnou, která je otevřena pro veřejnost již od roku 1955. Tato obrazárna obsahuje 400 děl převážně českých autorů, ale najdeme zde například i díla Rubense a jiných známých světových malířů (Hotel.cz, a. s., 2000).

Galerii ve Vysokém Mýtě můžeme zařadit taktéž mezi atraktivní kulturní zařízení studovaného regionu. Převážnou část děl galerie zaujímají díla českých výtvarníků 20. století, z nichž nejvýznamnějšími sbírkami jsou díla Emanuela Frinty a Františka Matouška (MÚ Vysoké Mýto, 2004d).

V zájmovém regionu působí pouze tři stálá divadla. Jsou jimi Roškotovo divadlo v Ústí nad Orlicí, Šemberovo divadlo ve Vysokém Mýtě a Pelclovo divadlo v Rychnově nad Kněžnou. Jejich význam můžeme označit za regionální.

Shrnutí kulturních zařízení Orlických hor a podhůří

Z hodnocených kulturních zařízení Orlických hor a podhůří můžeme říci, že mají význam pro cestovní ruch poměrně velký. Na studovaném území se nalézají Muzeum řemesel v Letohradě a Vojenské muzeum v Králíkách, které můžeme označit za kulturní zařízení celostátního významu. Ostatní muzea, galerie a divadla jsou však spíše regionálního významu. V obci Čenkovice kulturní zařízení nenalezneme. Tato skutečnost negativním způsobem ovlivňuje atraktivitu obce pro cestovní ruch.

6.2.3 Kulturní a sportovní akce

Obec Čenkovice

Nejvýznamnější sportovní akcí obce Čenkovice je Světový pohár v travním lyžování, na jehož organizaci ze z velké části podílí Svaz lyžařů České republiky. Tyto závody se odehrávají každoročně na začátku července a místem jejich konání je sjezdovka Vigona. V letním období jsou v Čenkovicích dále nepravidelně pořádány Mezinárodní FIS závod a Český pohár v travním lyžování, jejichž pořadatelem je taktéž Svaz lyžařů České republiky.

K tradičním kulturně-sportovním akcím obce Čenkovice patří Maškarní karneval na lyžích. Tato akce se koná každý rok v březnu na závěr zimní sezóny. Maškarní karneval provází celý den patron obce Čenkovice – Čenbusák a tato akce je dále spojena s představením masek na lyžích a vyjížděkami koňským spřežením. Maškarní karneval pořádá společnost Voda a sport s. r. o. společně s provozovateli vleků. V zimě jsou dále oblíbenou sportovní akcí závody psích spřežení, které se konají každoročně na Červenovodském sedle, které leží mezi vrcholy Buková hora a Suchý vrch. Tyto závody jsou součástí finále Mistrovství České republiky a jsou rozděleny na pohár čistokrevných plemen a nečistokrevných plemen. Dalšími sportovními akcemi, které jsou pořádány v zimním období, jsou závody v obřím slalomu, Pohár Orlických hor či Český pohár v biatlonu žactva a další. Tyto závody se však konají nepravidelně a jsou pouze regionálního až lokálního významu. Častým organizátorem těchto sportovních akcí, který se podílí na jejich pořádání, je TJ Čenkovice (Město Svitavy, 2012; Ski areál Buková hora – Čenkovice, 2005).

Dále jsou v Čenkovicích, především v období zimní sezóny, pořádány nejrůznější akce s rádií a příležitostně menší koncerty.

Shrnutí kulturních a sportovních akcí obce Čenkovice

Obecně můžeme kulturní a sportovní akce obce Čenkovice hodnotit jako akce lokálního až regionálního významu. Výjimkou je pouze Světový pohár v travním lyžování, který má nadnárodní význam. Velkým problémem této lokality je však špatná informovanost návštěvníků a malá propagace akcí, což má za následek velmi omezené možnosti v získávání informací a tedy i malou účast na konaných akcích. Pro rozvoj cestovního ruchu je tedy stěžejní zvýšení informovanosti a propagace pořádaných akcí a zároveň rozšíření nabídky kulturních a sportovních akcí, které tomuto středisku přidají na atraktivitě a zvýší tak celkový potenciál cestovního ruchu.

Orlické hory a podhůří

Vzhledem k rozloze turistické oblasti Orlické hory a podhůří a pestrosti a množství kulturních a sportovních akcí se omezíme jen na tabelární přehled významných kulturních a sportovních akcí pořádaných každoročně. Přehled významných kulturních a sportovních akcí studovaného území je uveden v Tab. 4.

Tab. 4: Přehled významných kulturních a sportovních akcí pořádaných každoročně na území Orlických hor a podhůří

Název akce	Místo konání	Měsíc konání	Předmět akce
Skiinterkriterium	Říčky v Orlických horách	leden	mezinárodní závod žákovských kategorií ve slalomu a obřím slalomu
Šediváčkův long	Deštné v Orlických horách	leden	nejvýznamnější závod psích spřežení v ČR
Skiboby	Deštné v Orlických horách	únor	světový pohár juniorů ve skibobech
Dny Židovské kultury	Dobruška	březen/duben	koncerty, výstavy, filmy s židovskou tematikou
Kociánovo Ústí	Ústí nad Orlicí	květen	hudební festival a houslová soutěž
Přes tři hrady	Sopotnice	květen	pochod nebo cyklotrasa
Čermákovo Vysoké Mýto	Vysoké Mýto	květen	národní přehlídka dětských dechových hudeb
Cyklo Glacensis	více měst	květen	mezinárodní setkání milovníků cyklistiky
JamRock	Žamberk	červen	hudební festival
Čermenské folklórní slavnosti	Dolní Čermná	červen	mezinárodní folklórní festival
Mezinárodní hudební festival	Letohrad	červen	mezinárodní hudební festival vážné hudby
Město v pohybu	Ústí nad Orlicí	červen	městské slavnosti spojené s koncerty, výstavami, závody a dalším doprovodným programem

Sodomkovo Vysoké Mýto	Vysoké Mýto	červen	automobilismus spojený s přehlídkou swingových a jazzových hudebních interpretů
Poláčkovo léto	Rychnov nad Kněžnou	červen/ červenec	festival divadla a hudby
Cihelna	Králíky	srpen	ukázky historických bitev
Lanškrounská kopa	Lanškroun	září	turistický pochod spojený s městskými slavnostmi
Rychnovská 8	Rychnov nad Kněžnou	září	celostátní soutěž amatérských filmů
Svatováclavské slavnosti	Dobruška	září	městské slavnosti spojené s koncerty, výstavami, divadly, jarmarkem apod.
Orlicko-Kladský varhanní fest	více měst	říjen	mezinárodní varhanní festival
Mezinárodní varhanní festival Zdeňka Pololáníka	Česká Třebová	říjen	mezinárodní varhanní festival

Zdroj: Dvořák M., 2007a; Dvořák M., 2007b; Dvořák M., 2007c; Kultura Rychnov nad Kněžnou, s. r. o., 2012; Město Králíky, 2008; MÚ Dobruška, 2012; MÚ Lanškroun, 2012; MÚ Letohrad, 2012; MÚ Ústí nad Orlicí, 2012a; MÚ Ústí nad Orlicí, 2012b; MÚ Vysoké Mýto, 2004a; MÚ Vysoké Mýto, 2004b; Online Travel Solutions, 2007; Preisler F., 2012; Ski centrum Říčky v Orlických horách, 2005; Turistika.cz, s.r.o., 2012

7 SELEKTIVNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ

Selektivní faktory a předpoklady jsou představovány v nejobecnějším slova smyslu socioekonomickými charakteristikami daného studovaného území. Tyto faktory významnou měrou ovlivňují podíl obyvatelstva na cestovním ruchu.

V Tab. 5 jsou uvedeny základní socioekonomické informace o obci Čenkovice, která je předmětem zájmu této práce, a o okresech Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou, které představují turistickou oblast Orlické hory a podhůří. Pro srovnání jsou v tabulce dále uvedeny údaje za celou Českou republiku.

Tab. 5: Základní socioekonomické ukazatele studovaného území k roku 2010

Území	Rozloha v km ²	Počet obcí	Počet obyvatel*	Hustota zalidnění obyv./ km ²	Průměrný věk obyvatel	Míra registrované nezaměstnanosti
obec Čenkovice	6	1	175	29,17	38,9	23,9**
okres Ústí nad Orlicí	1 267*	115*	139 114*	109,80	40,2	8,25*
okres Rychnov nad Kněžnou	982	80*	79 152*	80,60	40,7	5,49*
ČR	78 865	6 250	10 532 770	133,55	40,8	9,57

Pozn.: * údaj z roku 2011

** údaj z roku 2009

Zdroj: ČSÚ, 2012i-o

Jedním z faktorů, který velkou měrou ovlivňuje účast obyvatelstva na cestovním ruchu, je hustota zalidnění. Z Tab. 5 vyplývá, že okresy Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou mají nižší hustotu zalidnění než je průměr České republiky. V případě okresu Rychnov nad Kněžnou je hustota zalidnění pouze 80,6 obyv./km² oproti průměru 133,55 obyv./km² v České republice. Tuto hodnotu lze odůvodnit tím, že velkou část poměrně malého okresu zaujímají Orlické hory, jejichž centrální část patří mezi CHKO. Zároveň lze nízkou hustotu zalidnění obou okresů odůvodnit tím, že oba okresy leží v málo zalidněném pohraničí. Hustota zalidnění obce Čenkovice je oproti průměru České republiky, abnormálně nízká. Tato skutečnost je dána především charakterem reliéfu a jakousi periferií v rámci okresu. Mariot P. (1983) uvádí, že vysoká hustota zalidnění má příznivý

vliv na účast obyvatel na cestovním ruchu. Jelikož je tedy hustota zalidnění u obou okresů výrazně nižší než je tomu v případě České republiky, má tento faktor negativní vliv na rozvoj cestovního ruchu dané oblasti. Můžeme však říci, že naopak díky nízké hustotě zalidnění a mírné perifernosti, má toto území zvýšený potenciál pro příjezdový cestovní ruch. Orlické hory a podhůří jsou atraktivní především pro návštěvníky, kteří vyhledávají poklidné prostředí s malebnou přírodou.

Velký vliv na rozvoj cestovního ruchu má také míra nezaměstnanosti. Dochází-li ke snižování nezaměstnanosti, zvyšuje se životní úroveň a životní standard obyvatel a naopak. A právě životní úroveň, životní standard obyvatelstva a další faktory s nimi spojené mají výrazný vliv na stupeň aktivity obyvatelstva v cestovním ruchu (Toušek V., Kunc J., Vystoupil J. a kol., 2008). Z Tab. 5 vyplývá, že míra registrované nezaměstnanosti je v okresech Ústí nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou nižší, než je tomu v případě ČR. Můžeme tedy říci, že míra registrované nezaměstnanosti má pro rozvoj cestovního ruchu nadprůměrně příznivý vliv vzhledem k průměru ČR. V případě obce Čenkovice je však hodnota míry nezaměstnanosti více než dvakrát vyšší než je průměr. Příčinou je minimální nabídka práce přímo v obci a zřejmá perifernost vzhledem k SO ORP Lanškroun a také okresu. Z důvodu malé rozlohy obce však nelze toto kritérium pro rozvoj cestovního ruchu hodnotit.

Shrnutí selektivních faktorů v zájmovém území

Dle posuzovaných selektivních faktorů nemůžeme jednoznačně říci, zda působí na rozvoj cestovního ruchu pozitivně či negativně. V této kapitole byla zmíněna pouze hustota zalidnění a míra registrované nezaměstnanosti. Pro komplexní zhodnocení selektivních faktorů by bylo však nutné vyhodnotit celou škálu socioekonomických faktorů, které působí na cestovní ruch.

8 REALIZAČNÍ FAKTORY A PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU V ZÁJMOVÉM ÚZEMÍ

8.1 Komunikační předpoklady

Charakter komunikační sítě značně ovlivňuje realizaci cestovního ruchu. Podle množství a kvality dopravních tahů a koridorů můžeme hodnotit dostupnost turistických oblastí z místa trvalého bydliště účastníka cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že většina turistů využívá k přepravě osobní dopravu, hraje největší roli kvalita a kvantita silniční sítě. Doprava veřejnými dopravními prostředky jako jsou autobusy nebo vlaky má spíše okrajový význam.

Obec Čenkovice

Obcí Čenkovice prochází silnice 1. třídy č. 11. Tato komunikace vytváří dobré spojení s Hradcem Králové a s Prahou, na niž je napojena dálnicí D11 z Hradce Králové (Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2012a). Do obce Čenkovice dále směřuje silnice 3. třídy vedoucí směrem od Lanškrouna. Tato komunikace je v poměrně dobrém stavu, pouze má v důsledku překonávání nadmořské výšky větší deviatilitu. Tato komunikace, která spojuje obec s městem Lanškroun, směřuje dále na jih a navazuje na silnice vyššího řádu. Spojuje tedy zájmovou oblast s městem Brno, odkud pochází velký podíl návštěvníků. Kvalita komunikací přímo v obci Čenkovice je však nižší. Především cesta vedoucí k vlekům je vzhledem k její vytíženosti v zimě nevyhovující.

Do obce Čenkovice nevede železniční trať, nejbližší vlaková zastávka je v 9 km vzdáleném Jablonném nad Orlicí.

Dále se v obci Čenkovice nalézá celkem 11,13 km cyklotras a 7,32 km turistických tras (Hruška-Tvrđý L., 2010).

Shrnutí komunikačních předpokladů obce Čenkovice

Obec Čenkovice má podle hodnocené komunikační sítě průměrnou dopravní dostupnost. Silnice 1. třídy vedoucí přes zájmovou obec vytváří dobré podmínky pro dostupnost obce osobní dopravou. Absence železniční dopravy dopravní dostupnost

poněkud snižuje, avšak jak již bylo řečeno, největší význam v přepravě turistů do zájmových lokalit má doprava osobní. Turistickou atraktivitu obce Čenkovice zvyšuje také síť cyklotras a turistických tras.

Orlické hory a podhůří

Na území okresu Rychnov nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí se nenachází žádná dálnice ani rychlostní silnice, nalezneme zde pouze jednu silnici mezinárodního významu. Tato komunikace – E442 (č. 35) – spojuje Karlovy Vary a Žilinu a zájmovou oblast protíná na jejím jihozápadním okraji (Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2012b). V zájmovém území se nachází několik silnic 1. třídy. Jedná se o silnici č. 11, která vede směrem od Hradce Králové a prochází Vamberkem, Žamberkem, Červenou Vodou, Štítou a pokračuje na Šumperk, Opavu, Ostravu a dále ke slovenským hranicím. Dále protíná vybrané území silnice č. 14 vedoucí z Liberce směrem na severovýchod, kde prochází městy Náchod, Vamberk, Ústí nad Orlicí, Česká Třebová a končí ve Třebovicích. Další silnicí 1. třídy je silnice č. 43, která vede z Brna na sever a spojuje Lanškroun, Štítou, Červenou Vodu, Králíky a pokračuje do Polska. Na jihozápadní části turistické oblasti Orlické hory a podhůří zasahuje částečně také silnice č. 17 (Ředitelství silnic a dálnic ČR, 2012a). V příloze 19 je znázorněna komunikační síť celé turistické oblasti Orlické hory a podhůří.

Zaměříme-li se na železniční dopravu, jižní částí turistické oblasti prochází hlavní železniční koridor spojující Ostravu a další města ve východní části ČR s městem Prahou. Nejvýznamnějším železničním uzlem na studovaném území je tedy Česká Třebová, kde se střetávají železniční tratě vedoucí z Ostravy a z Brna na Prahu. Dále se na vybraném území nachází rychlíková železniční trať vedoucí od Lichkova na hranicích s Polskem na západ směrem k Hradci Králové. Okres Rychnov nad Kněžnou je propojen železniční tratí vedoucí od Týniště nad Orlicí směrem na sever k hranicím s Polskem. Dále se zde nalézají celá řada železničních tratí lokálního významu (České dráhy, a. s., 2009). Zmíněné tratě zájmového území jsou znázorněny v Příloze 19.

Shrnutí komunikačních předpokladů

Komunikační předpoklady turistické oblasti Orlické hory a podhůří můžeme hodnotit jako velmi dobré. Až na absenci dálnice a rychlostní silnice území splňuje podmínky pro dobrou dostupnost díky silnicím 1. třídy a železničním koridorům mezinárodního významu.

8.2 Předpoklady materiálně-technické základny

Materiálně-technickou základnu tvoří služby a zařízení, která umožňují cestovní ruch realizovat. Patří mezi ně ubytovací, stravovací, přepravní zařízení a další.

8.2.1 Ubytovací zařízení

Obec Čenkovice

Z Tab. 6 vyplývá, že počet hromadných ubytovacích zařízení v obci Čenkovice do roku 2007 rostl. V roce 2008 a 2009 došlo k ustálení na počtu 10. V roce 2010 však počet hromadných ubytovacích zařízení poklesl na číslo 9. Podobný vývoj lze sledovat u počtu pokojů a lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních. Podrobné údaje o kapacitách hromadných ubytovacích zařízení v obci Čenkovice jsou zaznamenány v Tab. 6. V Tab. 7 jsou dále uvedeny informace o konkrétních ubytovacích zařízeních v této obci.

Tab. 6: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v obci Čenkovice v letech 2000-2010

Rok	Počet zařízení	Pokoje	Lůžka
2000	6	79	318
2001	5	67	299
2002	8	84	388
2003	8	84	388
2004	8	85	383
2005	8	105	478
2006	8	105	474
2007	11	136	583
2008	10	130	569
2009	10	130	567
2010	9	122	543

Zdroj: ČSÚ, 2012p

Tab. 7: Hromadná ubytovací zařízení v obci Čenkovice v roce 2008

Název	Kategorie	Provoz	Počet pokojů
Ubytování	Penzion	celoroční	10 a méně
Penzion Club	Penzion	celoroční	11 - 50
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	zimní	10 a méně
Rekreační zařízení Atlas	Turistická ubytovna	letní a zimní	51 - 100
Školní turistická ubytovna	Turistická ubytovna	celoroční	11 - 50
Ubytovna Čenkovice	Turistická ubytovna	zimní	10 a méně
Chata na vleku	Turistická ubytovna	celoroční	11 - 50
Chata Vigona	ostatní	celoroční	10 a méně
Pension Apollo	ostatní	zimní	10 a méně
Chata Čenkovice - Bohemika	ostatní	letní a zimní	10 a méně

Zdroj: ČSÚ, 2008; Hruška-Tvrký L., 2010; vlastní zjištění

Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v obci Čenkovice se od roku 2000 neustále zvyšovala. Z Tab. 8 vyplývá, že počet příjezdů hostů do střediska se až na menší zanedbatelné výkyvy zvyšoval až do roku 2009, kdy dosáhl čísla 5 561. V roce 2010 však došlo k prudkému poklesu na 3 365 příjezdů. Tento pokles lze přisuzovat nejspíše vzniku nové sjezdovky na druhé straně Bukové hory. Tato sjezdovka s lyžařským zázemím v Červené Vodě byla otevřena v roce 2010, a proto lze předpokládat, že řada návštěvníků místo lyžařského střediska Čenkovice navštívila nové lyžařské zázemí v Červené Vodě. Porovnáme-li počet přenocování v Čenkovicích, zjistíme, že má velmi kolísavý charakter. Nejnižší číslo vykazuje však rok 2010, kdy přespalo v lyžařském středisku nejméně osob od roku 2000. U průměrného počtu přenocování a průměrné doby pobytu zaznamenáváme opět mírný kolísavý pokles. Průměrná doba pobytu návštěvníků střediska je přibližně 4 dny. Využitelnost lůžek a pokojů je však velmi nízká. Příčinou je zřejmě fakt, že velké množství návštěvníků nevyužívá ubytovací služby a do lyžařského střediska jezdí pouze na jednodenní výlety. Tato skutečnost byla také zjištěna v dotazníkovém šetření, jehož výsledky jsou zveřejněny níže.

Tab. 8: Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v obci Čenkovice v letech 2000-2010

Rok	Počet příjezdů hostů	Počet přenocování	Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu	Čisté využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
2000	3 455	15 930	4,6	5,6		
2001	3 044	15 138	5,0	6,0		
2002	2 911	11 982	4,1	5,1		
2003	3 370	13 237	3,9	4,9	28,3	32,2
2004	3 740	17 147	4,6	5,6	40,9	47,2
2005	3 609	13 651	3,8	4,8	27,2	32,5
2006	4 679	21 222	4,5	5,5	21,9	24,6
2007	4 521	15 463	3,4	4,4	25,4	29,5
2008	4 260	13 571	3,2	4,2	25,0	30,5
2009	5 561	16 435	3,0	4,0	21,9	26,8
2010	3 365	11 249	3,3	4,3	24,7	26,7

Zdroj: ČSÚ, 2012r

Ze zjištěných údajů lze konstatovat, že vývoj počtu hromadných ubytovacích zařízení má pro rozvoj cestovního ruchu příznivý vliv. Lze tak usoudit především ze zvyšující se nabídky ubytovacích zařízení. Počet příjezdů hostů má taktéž vzestupný trend, což přispívá k rozvoji celého lyžařského střediska. Návštěvníci obce Čenkovice však vykazují malý zájem o využívání ubytovacích služeb, což může mít nepříznivý vliv na fungování hromadných ubytovacích zařízení.

Orlické hory a podhůří

Struktura hromadných ubytovacích zařízení v turistické oblasti Orlické hory a podhůří je znázorněna v Tab. 9. Z tabulky vyplývá, že počet hromadných ubytovacích zařízení do roku 2003 spíše stagnoval, k menšímu poklesu došlo mezi lety 2004–2006. V roce 2007 zaznamenáváme prudký nárůst počtu hromadných ubytovacích zařízení až na číslo 261. Po tomto roce se však jejich počet ustálil kolem počtu 240 těchto zařízení. Rychlý nárůst počtu hromadných ubytovacích zařízení v roce 2007 a jejich následný pokles lze přisuzovat ekonomické krizi, jejíž vliv je znatelný od konce roku 2008. Z Tab. 9 lze dále konstatovat, že největší podíl ze struktury hromadných ubytovacích zařízení mají penziony a také ostatní hromadná ubytovací zařízení. Význam turistických ubytoven je

taktéž poměrně velký. Naopak nejmenší podíl zaujímají hotely garni a dále hotely, motely a hotely **** a hotely, motely a hotely **.

Tab. 9: Hromadná ubytovací zařízení v okresech Rychnov nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí v letech 2000-2010

Typ zařízení	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Hotel, motel, hotel ****	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Hotel, motel, hotel ***	8	8	8	8	11	13	14	16	17	16	16
Hotel, motel, hotel **	21	21	11	12	9	8	7	8	7	8	7
Hotel, motel, hotel *	13	13	15	15	14	14	15	13	11	10	11
Hotel garni ****, ***, **, *	0	0	2	2	1	2	2	1	1	1	1
Penzion	56	60	63	64	65	68	65	87	78	83	78
Kemp	8	8	8	8	7	9	9	10	11	11	10
Chatová osada	5	5	6	7	7	8	9	14	12	13	12
Turistická ubytovna	41	41	45	42	40	38	37	47	41	44	40
Ostatní hromadná ubytovací zařízení	72	73	68	66	62	60	59	63	59	61	59
Hromadná ubytovací zařízení celkem	225	230	227	226	218	222	219	261	239	249	236

Zdroj: ČSÚ, 2012s

Pozn.: Hotel garni je ubytovací zařízení s nejméně deseti pokoji pro hosty. Zabezpečuje rozsah služeb jako hotel příslušné třídy, avšak s omezeným rozsahem stravování.

Porovnáme-li návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v turistické oblasti Orlické hory a Podorlicko⁹, můžeme konstatovat, že vykazuje opačný trend, než tomu je v obci Čenkovice. Od roku 2000 do roku 2010 došlo na vybraném území k poklesu počtu příjezdů hostů, počtu přenocování i využití lůžek a pokojů. Počet příjezdů hostů klesal až do roku 2004. V letech 2004–2007 zaznamenáváme nárůst počtu příjezdů hostů. Od roku 2008 však dochází k jejich neustálému poklesu. Tento trend lze opět přisoudit již zmíněné ekonomické krizi. Dalším důvodem může být také menší zájem turistů o tuzemská lyžařská střediska a nárůst konkurence. Zaměříme-li se na počet přenocování na daném území, lze říci, že od roku 2000 dochází k neustálému poklesu (menší nárůst je pouze

⁹ vymezeno ČSÚ

v letech 2005 a 2006) až na polovinu vzhledem k roku 2000. I v případě využití lůžek a pokojů lze zaznamenat klesající tendence. Další informace o vývoji návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení jsou znázorněny v Tab. 10.

Tab. 10: Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení na území turistické oblasti Orlické hory a Podorlicko v letech 2000–2010

Rok	Počet příjezdů hostů	Počet přenocování	Průměrný počet přenocování	Průměrná doba pobytu	Čisté využití lůžek (%)	Využití pokojů (%)
2000	179 344	803 599	4,5	5,5	38,3	42,0
2001	178 130	645 818	3,6	4,6	42,3	50,0
2002	178 160	634 369	3,6	4,6	37,0	43,5
2003	162 475	547 829	3,4	4,4	23,6	28,1
2004	154 605	532 833	3,4	4,4	24,6	29,1
2005	161 293	573 270	3,6	4,6	22,8	26,3
2006	171 692	580 304	3,4	4,4	24,4	29,7
2007	177 419	534 141	3,0	4,0	22,2	27,2
2008	159 929	494 970	3,1	4,1	22,3	26,9
2009	139 236	414 035	3,0	4,0	18,0	21,8
2010	135 308	434 602	3,2	4,2	19,8	22,5

Zdroj: ČSÚ, 2012t

Ubytovací zařízení turistické oblasti Orlické hory a podhůří lze hodnotit jako dostatečné pro rozvoj cestovního ruchu. Zájmové území se však potýká s odlivem návštěvníků a se stále menším využíváním ubytovacích zařízení. Tento vývoj je znatelný také na nižším využití pokojů a lůžek. K rozvoji cestovního ruchu na daném území by tedy přispěla větší propagace a rozšíření nabídky služeb, která by podnítila delší dobu pobytu návštěvníků.

8.2.2 Stravovací zařízení

Obec Čenkovice

Sít' stravovacích zařízení má na rozvoj cestovního ruchu již menší vliv. Tato zařízení však vytvářejí jakousi základnu služeb, která je pro cestovní ruch nezbytná. V dotazníkovém šetření vypracovávaném pro obec Čenkovice bylo zjištěno, že stravovací služby nejsou svojí nabídkou pro návštěvníky dostačující. Slabými stránkami stravovacích zařízení jsou podle výsledků dotazníkového šetření jejich nízká kapacita a nespokojenost návštěvníků s nabídkou jídel. Stravovací zařízení obce Čenkovice jsou uvedena v Tab. 11.

Tab. 11: Stravovací zařízení v obci Čenkovice v roce 2012

Název	Typ zařízení	Kapacita	Provoz
Bufet nad parkovištěm	hospoda	25	celoroční
Hospoda NA FAŘE	hospoda	60	zimní
Občerstvení TJ Čenkovice	rychlé občerstvení	12	zimní
Občerstvení u sjezdovky Vigona	rychlé občerstvení	18	zimní
Penzion Klub	restaurace	50	letní a zimní
Restaurace U Kobry	restaurace	35	zimní
Restaurace U Václava	restaurace	100	letní a zimní
Ski-Bar	restaurace	30	zimní
Celkem letní sezóna	-	175	-
Celkem zimní sezóna	-	330	-
Celkem mimo sezónu	-	25	-

Zdroj: Ski areál Buková hora - Čenkovice, 2012; L&P Plus, spol. s.r.o., 2012a; Skiareál Čenkovice, 2012; vlastní šetření

8.2.3 Dopravní zařízení

Obec Čenkovice

Dopravní zařízení s rekreační aktivitou, jako jsou například vleky nebo lanovky, podněcují účast obyvatelstva na cestovním ruchu (Mariot P., 1983). V obci Čenkovice se nalézají celkem šest sjezdovek, na které jsou návštěvníci dopravováni pomocí šesti vleků a jedné dvojsedačkové lanovky. Čtyři z šesti sjezdových tratí jsou lokalizovány na severním

svahu Bukové hory, další dvě jsou situovány na protilehlé straně. Přehled sjezdovek a vleků v obci Čenkovice je uveden v Tab. 12.

Tab. 12: Přehled sjezdovek a vleků v obci Čenkovice k roku 2012

Sjezdovka	Provozovatel vleku	Délka sjezdovky v m	Převýšení v m	Kapacita v os./hod.	Typ	Obtížnost
Junior	Joza	200	50	450	poma	nízká
Třebovská	Ski-klub Česká Třebová s.r.o.; Miloslav Dvořák	1000	210	1440	dvojsedačka	střední
				650	poma	
Svitavská	Voda a sport Svitavy s.r.o.; F. Trávníček	1000	210	900	kotva	střední
Čenkovická	TJ Čenkovice; Martin Betlach	400	100	500	poma	nízká
Vigona	Voda a sport Svitavy s.r.o.; Svitavy; F. Trávníček	400	100	800	kotva	nízká
Nad parkovištěm	L&P Plus	360	150	400	borer	nízká

Zdroj: L&P Plus, spol. s.r.o., 2012b; vlastní šetření

Shrnutí materiálně-technické základny obce Čenkovice

Materiálně-technická základna obce Čenkovice vykazuje poměrně dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. Počet ubytovacích zařízení se neustále zvyšuje a vytváří tak lepší možnosti výběru pro návštěvníky. Nedostatek služeb je však shledáván ve stravovacích zařízeních. Kvalita stravovacích služeb neuspokojuje poptávku turistů, a proto by bylo žádoucí zvýšit kapacity stravovacích zařízení a současně také zvýšit jejich kvalitu. Kvalitu sjezdovek a vleků můžeme hodnotit jako vhodnou pro rozvoj cestovního ruchu.

9 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo analyzovat profil typického návštěvníka lyžařského střediska v Čenkovicích a zjistit, jaké atraktivity podněcují turisty navštívit právě tuto lokalitu. Dotazník byl koncipován taktéž k získání informací o slabých stránkách tohoto střediska a o službách, které návštěvníci nejvíce vyhledávají. Záměrem dotazníkového šetření bylo tedy zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Čenkovice jejími návštěvníky. Toto šetření bude základem pro vytvoření SWOT analýzy a dílčím materiálem, který poslouží ke komplexnímu zhodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Čenkovice.

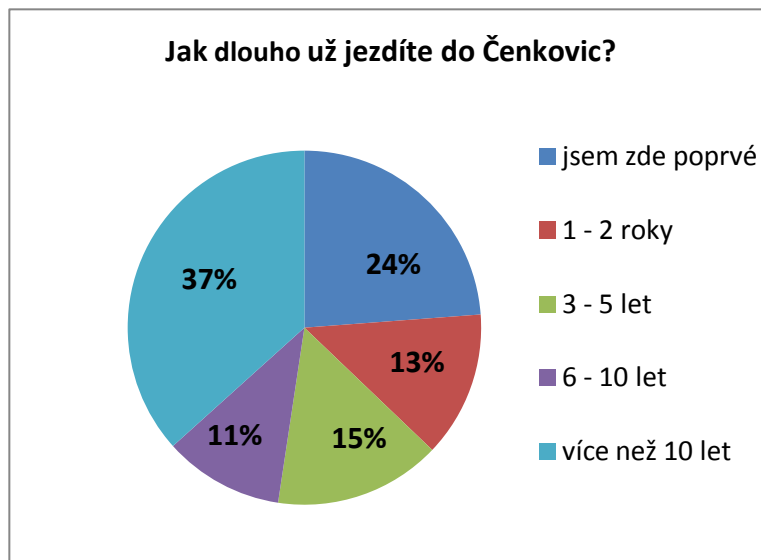
Dotazníkové šetření probíhalo od konce roku 2011 do první poloviny března 2012. Dotazník obsahoval 15 otázek, 5 otevřených a 10 uzavřených. Některé otázky byly dále rozděleny do dalších podotázek. Kompletní podoba dotazníku je zobrazena v Příloze 5. Během dotazníkového šetření bylo osloveno celkem 210 respondentů, 115 mužů a 95 žen.

Otázka č. 1: Jak dlouho už jezdíte do Čenkovic?

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že největší podíl respondentů navštěvuje lyžařské středisko více než 10 let. Můžeme tedy říci, že Čenkovice mají většinu svých návštěvníků stálých, kteří sem jezdí již řadu let. Celých 24 % dotázaných odpovědělo, že jsou zde poprvé. Tato skutečnost může být trochu překvapivá, ale zřejmě bude dána modernizací lyžařského střediska v posledních letech, která tak vzbudila větší zájem o toto středisko. Zbylé odpovědi byly poměrně vyvážené, jak lze vidět na Obr. 1.

Otázka č. 2: Kolikrát za zimní sezónu jezdíte do Čenkovic?

Nejvíce návštěvníků jezdí do Čenkovic 2x–4x za zimní sezónu. Nejméně respondentů odpovědělo, že navštěvují Čenkovice 5x–7x. Návštěvnost Čenkovic v zimní sezóně je zobrazena na Obr. 2.

Obr. 1: Jak dlouho už jezdíte do Čenkovic?

Zdroj: vlastní šetření

Obr. 2: Kolikrát za zimní sezónu jezdíte do Čenkovic?

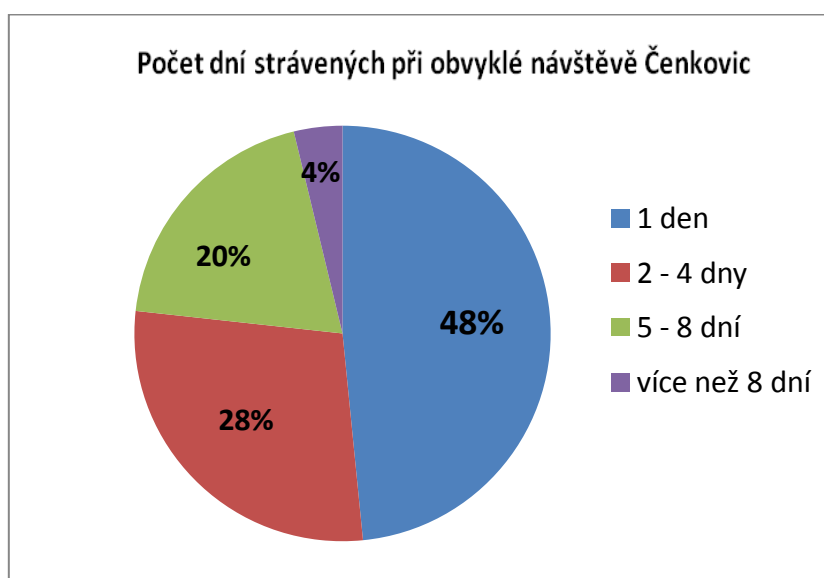
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 3: Navštívujete Čenkovice i v letní sezóně?

Od dotazovaných návštěvníků bylo zjištěno, že přibližně polovina z nich navštívuje obec Čenkovice i v letní sezóně. Pokud tak uvedli, většinou realizují jednu, dvě nebo tři návštěvy za letní sezónu. V případě častějších pobytů lze předpokládat, že jsou spojeny s druhým bydlením, tedy chalupařením nebo chatařením.

Otázka č. 4: Kolik dní obvykle strávíte v Čenkovicích?

Otázka č. 4 byla směřována na počet dní strávených při obvyklé návštěvě Čenkovic. Z Obr. 3, který prezentuje odpovědi respondentů, vyplývá, že téměř polovina návštěvníků stráví v Čenkovicích při jedné návštěvě pouze 1 den. Tato skutečnost je dána především velkým množstvím návštěvníků přijíždějících z nedalekého okolí obce, kteří jezdí do lyžařského střediska pouze na jednodenní výlety. U návštěvníků, kteří jezdí do střediska ze vzdálenějších míst republiky, je více pravděpodobné, že zde stráví více dní. 28 % respondentů tedy stráví v obci 2–4 dny. Jedná se tedy řekněme o víkendové pobyty. 20 % respondentů zde stráví přibližně týden. Pouze 4 % oslovených lidí tráví v Čenkovicích při obvyklé návštěvě více než 8 dní.

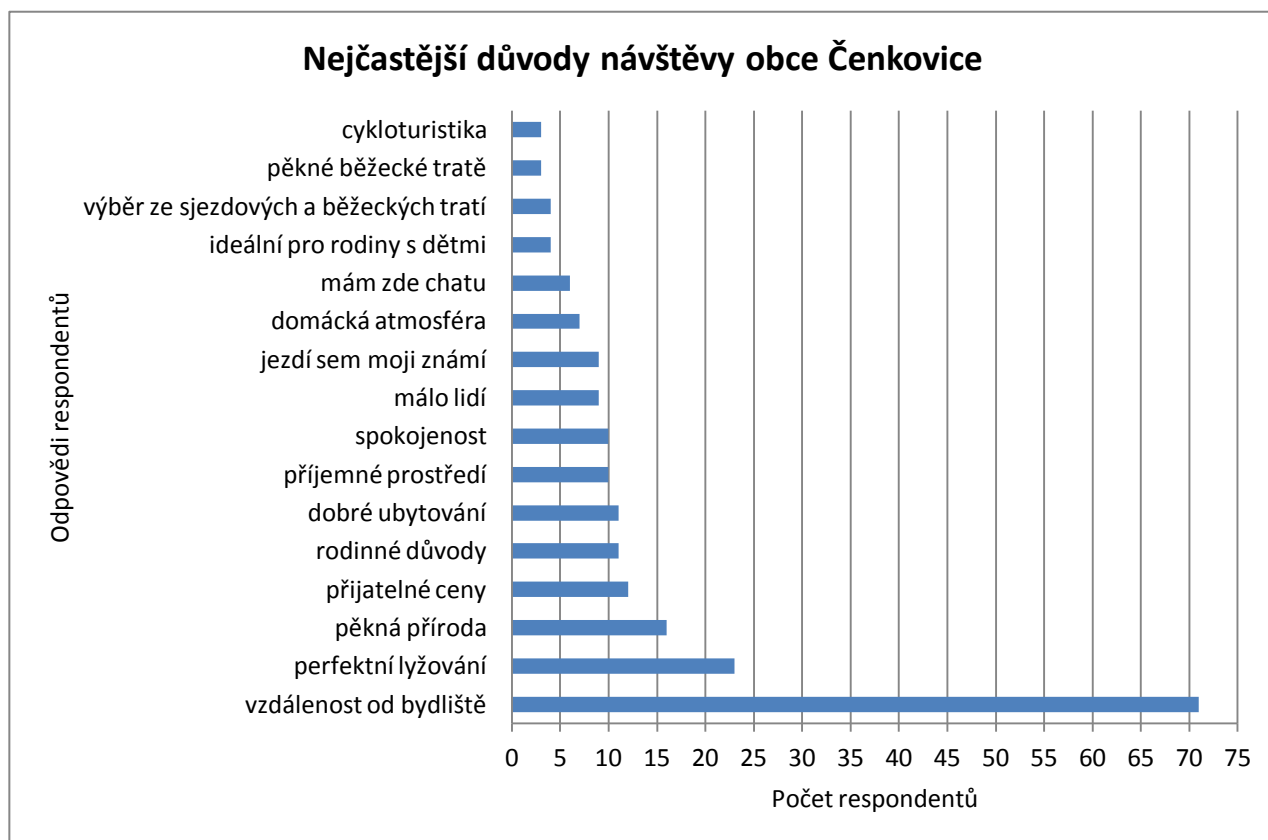

Obr. 3: Kolik dní obvykle strávíte v Čenkovicích?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 5: Proč jezdíte právě sem?

Na Obr. 4 je znázorněno, jaké jsou nejčastější důvody návštěvy obce Čenkovice. Z grafu lze konstatovat, že nejvýznamnějším motivem pro návštěvu právě této lokality, je vzdálenost z místa bydliště. Můžeme tedy říci, že čas, který uplyne během transportu do vybrané lokality, hraje pro většinu návštěvníků zásadní roli. Dalším důležitým důvodem, proč návštěvníci jezdí do Čenkovic, je spokojenost s podmínkami pro lyžování. Pěkná příroda je třetí nejčastější důvod, proč se respondenti rozhodli navštívit zrovna tuto obec. Další časté motivy návštěv jsou zobrazeny na Obr. 4.

Obr. 4: Proč jezdíte právě sem?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 6: Jaké jsou hlavní klady tohoto střediska?

Z Obr. 5 vyplývá, že kladné stránky tohoto střediska, které uvedli návštěvníci, korespondují v mnoha případech s důvody, proč se respondenti rozhodli navštívit právě Čenkovice. Nejčastější kladnou stránkou, která byla uváděna, byly dobré podmínky pro lyžování. Lidé jsou nejvíce spokojeni s upravenými sjezdovkami, jejich výběrem a sportovním vyžitím celkově. Druhou nejčastější odpovědí byla vzdálenost této lokality z místa bydliště. Zajímavým zjištěním je také třetí nejčastější odpověď: málo lidí. Zdá se tedy, že toto středisko je atraktivní díky své malé rozloze, domácí atmosféře a malému počtu návštěvníků. Oslovení respondenti hodnotí kladně také pěknou přírodu a přijatelné ceny.

Obr. 5: Jaké jsou hlavní klady tohoto střediska?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 7: Jaké jsou hlavní zápory tohoto střediska?

Na otázku č. 7 odpověděli oslovení návštěvníci celou škálou nevýhod, které sledávají na tomto středisku. Většina dotazovaných se shodla na tom, že největším problémem střediska je vzdálenost sjezdovek/běžeckých tratí od parkoviště či chaty. I proto by zde návštěvníci uvítali nějaký způsob dopravy z parkoviště nebo chaty ke sjezdovým tratím. Druhým velkým problémem, který uvedli oslovení respondenti, je nejednotnost permanentek na vleky. V zimní sezóně 2011/2012 nedošlo totiž k domluvě mezi provozovateli vleků v Čenkovicích a Červené Vodě na jednotném jízdém. Návštěvníci tak nemohli na jednu jízdenku využít všechny sjezdové tratě, což znamenalo samozřejmě nevýhodu jak pro lyžaře, tak i menší přínos pro provozovatele vleků. Mezi nevýhody střediska patří dále špatná infrastruktura, kam zahrnujeme mimo jiné málo parkovacích míst, málo ubytovacích možností a nedostatek obchodů. Stravovací služby byly hodnoceny také spíše záporně. Výčet ostatních záporných stránek je znázorněn na Obr. 6.

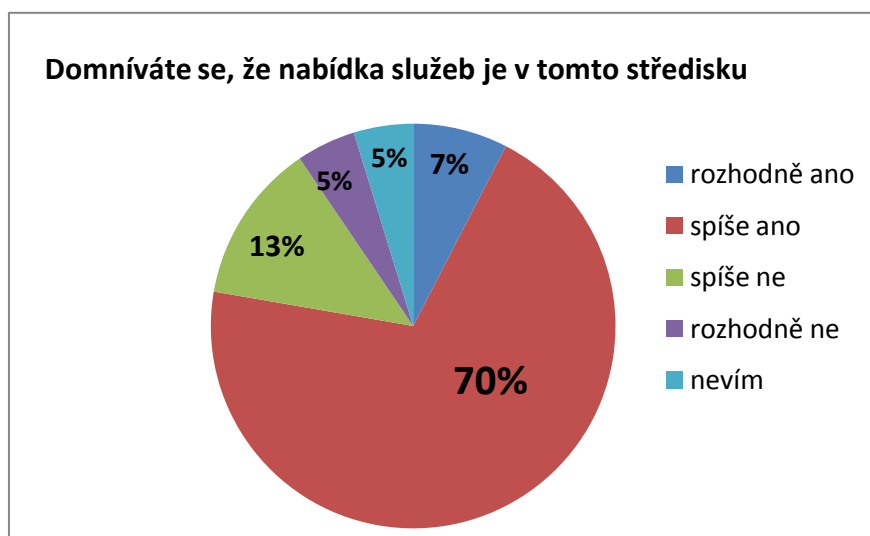

Obr. 6: Jaké jsou hlavní zápory tohoto střediska?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 8: Domníváte se, že nabídka služeb je v tomto středisku dostačující?

Otázka č. 8 byla směřována na spokojenost návštěvníků lyžařského střediska s poskytovanými službami. Celých 70 % dotázaných odpovědělo, že nabídka služeb je zde spíše dostačující. Z dotazníkového šetření tak vyplývá, že návštěvníci jsou s poskytovanými službami více méně spokojeni. 13 % respondentů odpovědělo, že nabídka služeb je spíše nedostačující. Zbylé odpovědi jsou zobrazeny na obr. 7.

Obr. 7: Domníváte se, že nabídka služeb je v tomto středisku dostačující?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 9: Jaké služby v tomto středisku postrádáte?

Otázka č. 9 se zabývala tím, jaké služby návštěvníci v Čenkovicích nejvíce postrádají. Dle Obr. 8 lze konstatovat, že návštěvníci postrádají ve středisku především lepší stravovací služby. Respondentům nevyhovuje velikost místních podniků a jsou také nespokojeni s nabídkou jídel. Jak bylo zmíněno v předchozích otázkách, velkým problémem, který z dotazníkového šetření vyplynul, je vzdálenost parkoviště nebo chaty ke sjezdovkám. Návštěvníci by tedy uvítali nějaký způsob dopravy ke sjezdovým tratím. Častými návrhy byly služby skibusu nebo skútru. Dále zde oslovení respondenti postrádají služby relaxačního charakteru jako je bazén či aquapark, wellnes, sauna a podobně. Řada návštěvníků by také uvítala lepší zázemí a vyžití pro děti. Ostatní služby, které dotazovaní navrhuji, jsou znázorněny na Obr. 8.

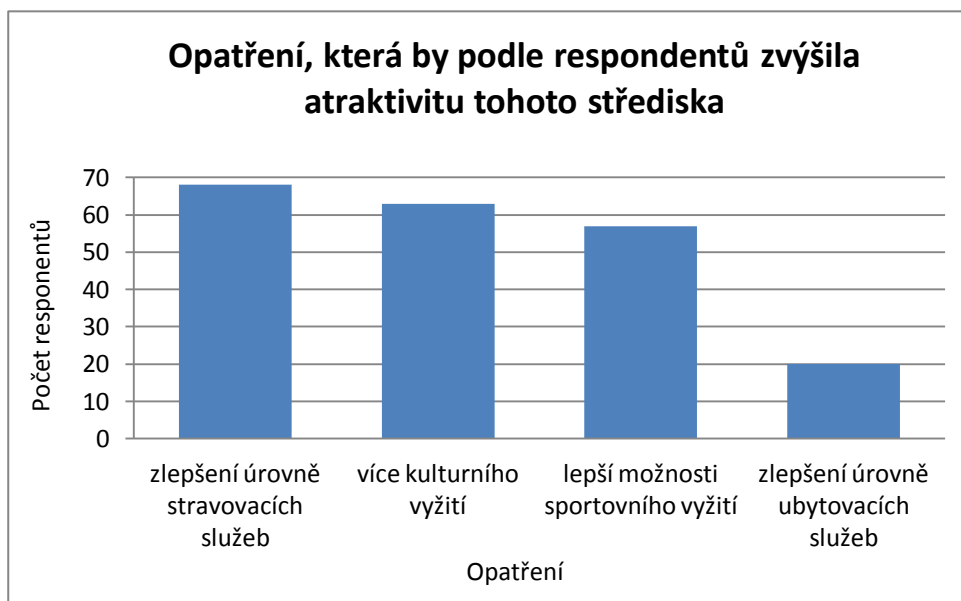

Obr. 8: Jaké služby v tomto středisku postrádáte?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 10: Jaká opatření by podle Vás zvýšila atraktivitu tohoto střediska?

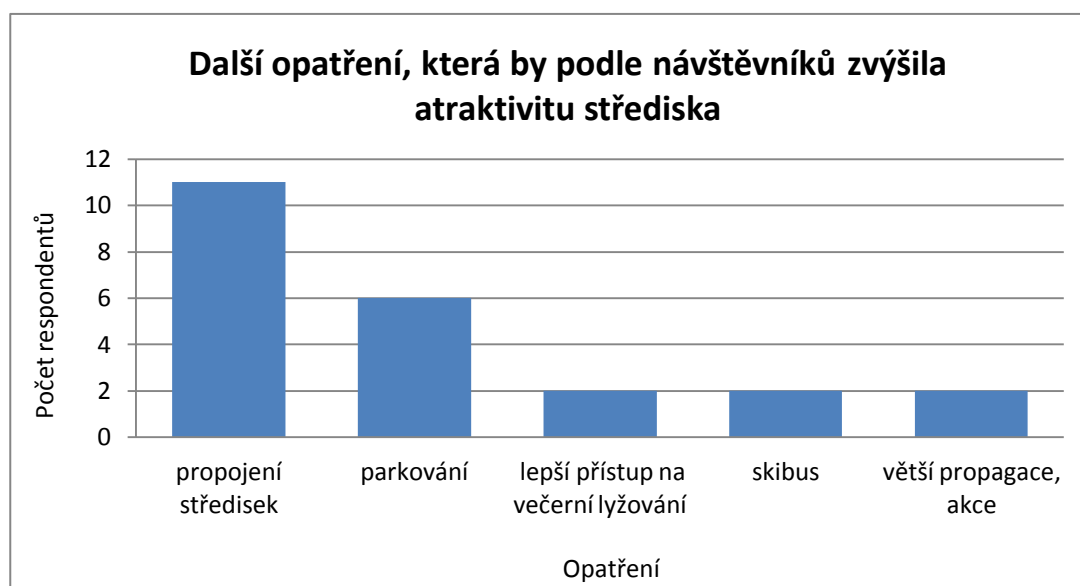
Na Obr. 9 je znázorněno, jaká opatření by podle návštěvníků zvýšila atraktivitu střediska pro cestovní ruch. Z výzkumu vyplynulo, že lepší úroveň stravovacích služeb by zcela jistě nejvíce zvýšila atraktivitu obce. Hned za stravovacími službami uvedli respondenti více kulturního vyžití. Lidé tedy postrádají ve středisku vyžití kulturního charakteru, které by středisko nabízelo například ve večerních hodinách. Nejméně respondentů se domnívá, že by atraktivitu obce Čenkovice zvýšila lepší kvalita ubytovacích služeb. Malý zájem o ubytovací služby můžeme přisuzovat také tomu, že největší podíl návštěvníků jezdí do Čenkovic pouze na jeden den.

Obr. 9: Jaká opatření by podle Vás zvýšila atraktivitu tohoto střediska?

Zdroj: vlastní šetření

Pokud návštěvníci v otázce č. 10 zvolili jinou než nabízenou odpověď, přikláněli se nejvíce k propojení střediska v Čenkovicích se střediskem v Červené Vodě a vytvoření tak jednotného odbavovacího systému. Na druhém místě uváděli respondenti již zmiňované zlepšení možností parkování. Další uvedená opatření jsou znázorněna na obr. 10.

Obr. 10: Jaká opatření by podle Vás zvýšila atraktivitu tohoto střediska?

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 11: Navštěvujete ještě nějaké jiné lyžařské středisko v Orlických horách?

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že přesně polovina oslovených respondentů jezdí v rámci Orlických hor pouze do Čenkovic a druhá polovina navštěvuje i jiná lyžařská střediska v této lokalitě. Respondenti nejčastěji uváděli, že navštěvují velká lyžařská střediska, jako jsou Říčky v Orlických horách, Deštné v Orlických horách či lyžařský areál na Dolní Moravě. Nově otevřené středisko v Červené Vodě je taktéž často navštěvovanou lokalitou. Další lyžařská střediska jsou uvedena na Obr. 11.

Obr. 11: Jaká další lyžařská střediska v Orlických horách navštěvujete?

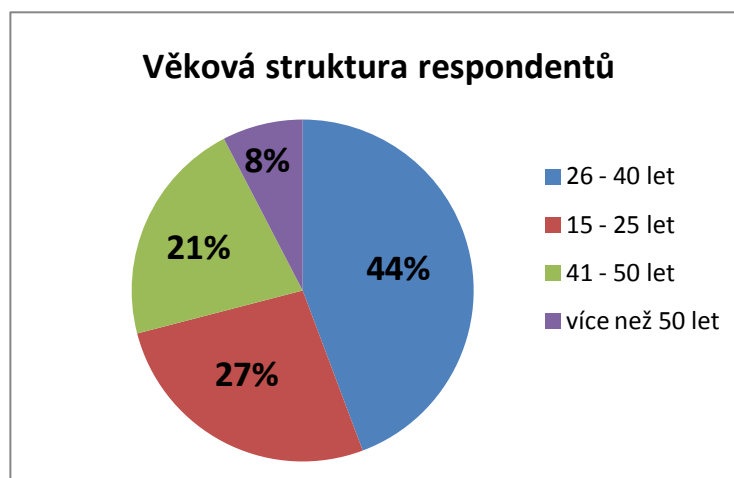
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 12: Pohlaví respondenta

Jak již bylo řečeno na začátku této kapitoly, během dotazníkového šetření bylo osloveno 115 mužů a 95 žen. Můžeme tedy říci, že struktura návštěvníků podle pohlaví je poměrně vyvážená.

Otázka č. 13: Věk respondenta

V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že 44 % respondentů náleží do věkové kategorie 26–40 let. 27 % návštěvníků tvoří lidé ve věkové kategorii 15–26 let, tedy studenti a lidé s krátkým pracovním poměrem. Nejmenší skupinu návštěvníků tvoří lidé ve věkové kategorii 50 let a více. Nízký podíl starších osob lze přisoudit tomu, že osoby v této věkové kategorii zřejmě nevyhledávají takové vyžití a služby, které toto lyžařské středisko nabízí. Věkovou strukturu doplňuje Obr. 12.

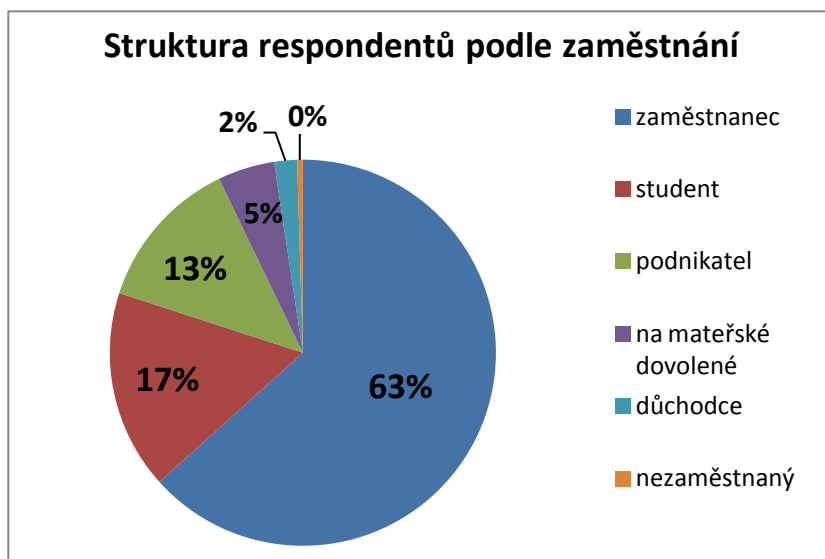

Obr. 12: Věk respondenta

Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 14: Zaměstnání respondenta

Porovnáme-li strukturu respondentů podle zaměstnání, zjistíme, že 63 % dotazovaných osob patří mezi zaměstnance. Poměrně velký podíl návštěvníků, celkem 17 %, představují studenti. Tento fakt je způsoben velkým počtem lidí ve věkové kategorii 15–26 let. Podnikatelé zaujmají spíše menší podíl návštěvníků, konkrétně 13 %. Pouhý jeden dotazovaný z 210 oslovených respondentů patřil mezi nezaměstnané. Můžeme tedy říci, že nezaměstnanost účast na cestovním ruchu téměř úplně vylučuje. Struktura respondentů podle zaměstnání je znázorněna na Obr. 13.

Obr. 13: Zaměstnání respondenta

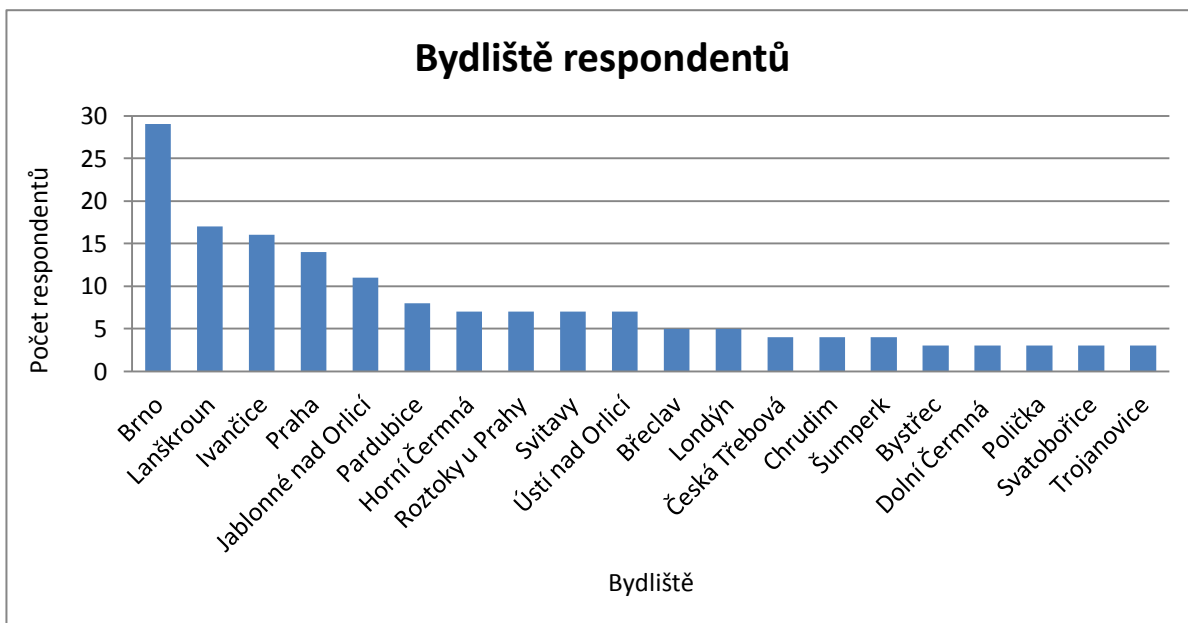
Zdroj: vlastní šetření

Otázka č. 15: Bydliště respondenta

Na Obr. 14 jsou uvedena nejčastější bydliště respondentů. V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že nejvíce osob, navštěvujících Čenkovice, bydlí v Brně. Tento výsledek můžeme přisuzovat především dobré dopravní poloze obce Čenkovice vzhledem k městu Brnu, a tudíž i dobré časové dostupnosti střediska. Město Lanškroun je druhým nejčastějším bydlištěm respondentů. Tato skutečnost je dána především krátkou vzdáleností města od obce Čenkovice a také tím, že se jedná o nejbližší větší město v okolí (Lanškroun má více než 10 000 obyvatel). Lze předpokládat, že převážná většina návštěvníků z města Lanškroun jezdí do lyžařského střediska pouze na jeden den. Právě četnost jednodenních cest do této obce byla zjištěna jako nejčastější. Do předních příček obvyklých bydlišť návštěvníků se řadí také město Ivančice a Praha. Další častá bydliště respondentů jsou znázorněna na Obr. 14.

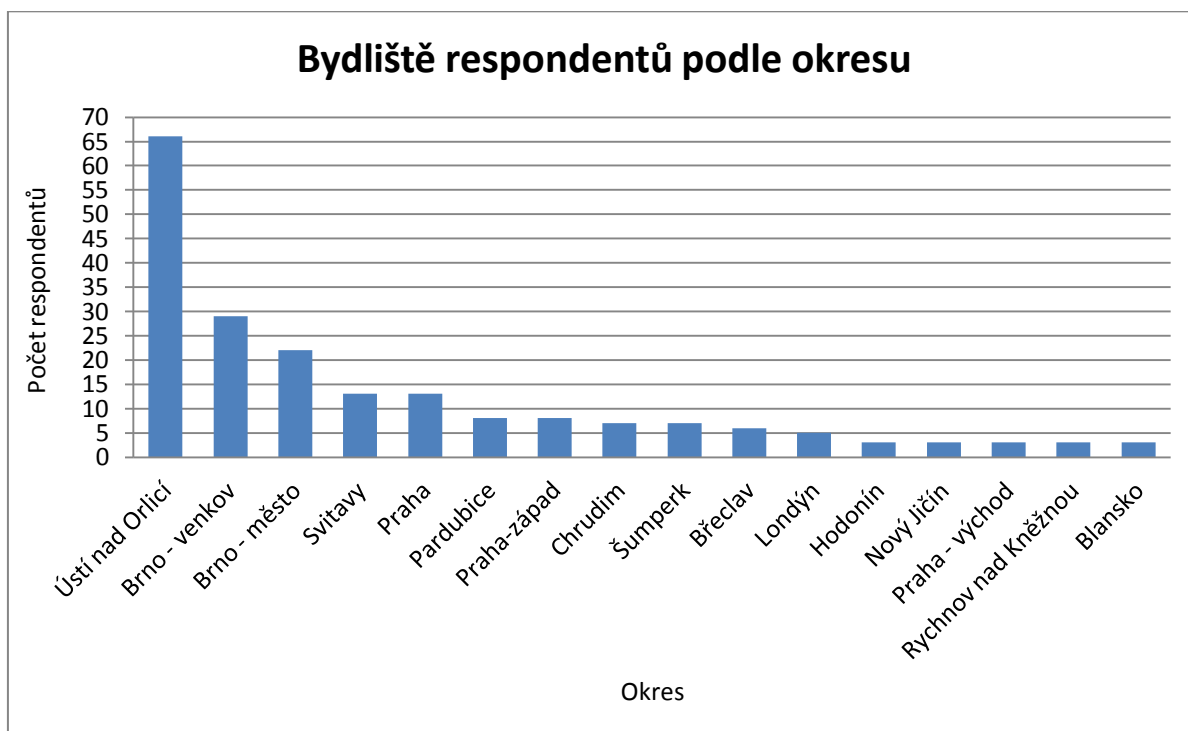
Zaměříme-li se na strukturu návštěvníků podle okresu bydliště, zjistíme, že nejvýznamnější postavení má jednoznačně okres Ústí nad Orlicí, ve kterém se Čenkovice nacházejí. Lze tedy konstatovat, že lyžařské středisko v Čenkovicích má spíše regionální charakter a je tedy nejvíce navštěvováno turisty z okolí. Druhým nejvýznamnějším okresem podle počtu návštěvníků je Brno – venkov a hned za ním Brno – město. Můžeme

tedy říci, že velká skupina návštěvníků pochází z Brna a jeho okolí. Okres Svitavy a Praha jsou také regiony, odkud pochází řada návštěvníků obce Čenkovice. Ostatní okresy jsou zobrazeny na Obr. 15.

Obr. 14: Bydliště respondenta

Zdroj: vlastní šetření

Obr. 15: Bydliště respondenta

Zdroj: vlastní šetření

10 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je metoda sloužící ke kvalitativnímu hodnocení zájmového území za účelem jeho dalšího rozvoje. Faktory, které mají vliv na rozvoj cestovního ruchu, rozdělujeme ve SWOT analýze do čtyř skupin. Jsou jimi silné (Strengths) a slabé stránky (Weaknesses), tedy vnitřní faktory, a dále příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats), vnější faktory. Silné a slabé stránky jsou faktory, které mohou být alespoň částečně ovlivnitelné místní správou. Příležitosti a hrozby, které však nespádají pod přímou kontrolu místní správy, mohou mít přímý dopad na socio-ekonomický rozvoj regionu (GaREP, spol. s r.o., 2012).

Tab. 13: SWOT analýza pro obec Čenkovice

Silné stránky	Slabé stránky
dobré sportovní vyžití pro lyžaře	nedostatečná infrastruktura, která má vliv na špatnou přístupnost sjezdovek a ohrožení chodců na místní komunikaci
atraktivní příroda s přírodním parkem a přírodní památkou	nedostatečné stravovací služby, zejm. jejich kapacita
nenáročné sjezdové a běžecké tratě vhodné pro děti i seniory	nedostatek kulturního vyžití a společenských akcí
nekomerční lyžařské středisko	malá spolupráce obcí a provozovatelů vleků
přijatelné ceny	nedostatek možností pro vyžití v letním období např. koupaliště, lanová dráha
dostatečné množství turistických tras a cyklotras	chybí zde zázemí a akce pro děti
dostatek ubytovacích zařízení	chybí zde doplňkové služby jako cukrárny, kavárny, vinárny, bary
nepřelidněnost střediska, lidé nestojí fronty na vleký apod.	nedostatek ubytovacích zařízení pro náročnější klientelu (např. hotely)
kompaktnost střediska	špatná dostupnost obce autobusovou dopravou
lesy (možnost sběru hub a lesních plodů)	nedostatečná údržba církevních památek i rodinných domů v obci
Příležitosti	Hrozby
rozvoj cykloturistiky a rozšíření nabídky služeb pro tento typ rekreace	omezení střediska pouze na zimní rekreaci
propojení střediska s Červenou Vodou a s tím spojené zvýšení nabídky služeb	špatná propagace lyžařského střediska v Čenkovicích

využití dotací z fondů EU a dalších finančních zdrojů	malá informovanost návštěvníků o atraktivitách v okolí obce a nabízených službách
možnost lépe využít snadnou dostupnost obce po silnici první třídy	neschopnost oslovit návštěvníky ze vzdálenějších regionů
výstavba komunikací a cyklostezek	malé využívání ubytovacích zařízení, což má za následek malé využití pokojů a lůžek
díky poloze při hranicích s Polskem velký potenciál růstu počtu turistů z Polska	menší počet dní se sněhovou pokrývkou v důsledku malé nadmořské výšky
vhodné podmínky pro rozvoj travního lyžování	území nenabízí kulturně-historické atraktivity
modernizace vleků a lanovek a větší nabídka vyžití v zimním období	legislativní změny a zvyšování administrativy
větší zájem o tuzemská lyžařská střediska v době ekonomické krize	neotevřenost střediska zahraniční klientele (jazyková bariéra mezi poskytovateli služeb a zahraničními návštěvníky)
potenciál střediska stát se místem ke strávení rodinné dovolené	rostoucí konkurence nových lyžařských středisek budovaných v okolí

Zdroj: vlastní zjištění

Slovní komentář ke SWOT analýze a nastínění možných doporučení jsou uvedena v 11. kapitole.

11 ZÁVĚR A DOPORUČENÍ

Mezi silné stránky obce Čenkovice patří jednoznačně možnosti sportovního vyžití. To je tvořeno především dobrým zázemím pro lyžaře v podobě sjezdových tratí a také velkým množstvím běžeckých tras v okolí obce. V letním období obec nabízí poměrně kvalitní síť turistických tras a cyklotras. Možnosti vyžití v létě jsou však omezené. Chybí zde například koupaliště nebo lanová dráha, které by rozšířily nabídku služeb pro vyžití v letním období. Obec disponuje také dobrým přírodním potenciálem, který může návštěvníky oslovit díky přírodnímu parku a množství lesů, které jsou ideální pro houbaře či milovníky sbírání borůvek. Silnou stránkou obce je bezpochyby malebnost okolní krajiny, poklidné prostředí a určitá kompaktnost střediska. Pro rozvoj cestovního ruchu v obci mají příznivý vliv také přijatelné ceny vleků a dalších služeb. I proto mají Čenkovice potenciál stát se vhodnou lokalitou pro trávení rodinné dovolené. Silné stránky obce umocňuje také jakási nepřelidněnost střediska a malá míra komerce. Tyto faktory mohou být také důležitým kritériem proto, aby se turisté rozhodli navštívit právě tuto lokalitu. Množství ubytovacích zařízení lze hodnotit taktéž jako dostačující pro rozvoj cestovního ruchu.

Velkým problémem obce, který byl zjištěn také v dotazníkovém šetření, je nedostatečná infrastruktura. Ze zjištěných informací lze konstatovat, že přístupnost ke sjezdovkám je pro rozvoj cestovního ruchu nedostačující. V obci se sice nalézá parkoviště s velkou kapacitou, velké množství návštěvníků se však snaží zaparkovat blíže ke sjezdovkám, kde ale dostatečná kapacita není. Na komunikaci vedoucí ke sjezdovým tratím tak dochází k ohrožování chodců, nesoucích lyžařskou výzbroj ze vzdálenějšího parkoviště. Proto můžeme považovat za naprosto žádoucí vystavět chodníky ke sjezdovým tratím. Další možností, která by usnadnila dostupnost sjezdovek, je zajištění dopravy k vlekům v podobě skibusů nebo vybudování přibližovacího vleku z centrálního parkoviště směrem ke sjezdovkám. Za nedostatečně fungující je považována také spolupráce obcí a provozovatelů vleků. Jak již bylo v práci zmíněno, na protilehlé straně Bukové hory vznikla před dvěma roky nová sjezdovka se zázemím v Červené Vodě. Propojení obou sjezdových tratí a vytvoření jednotného odbavovacího systému lze považovat za nezbytné. Uskutečnění tohoto plánu by zcela jistě zvýšilo atraktivitu celého lyžařského areálu a mohlo by mít také příznivý vliv na návštěvnost Červené Vody i Čenkovic. Za nedostačující jsou považovány dále stravovací služby, možnosti kulturního vyžití a doplňková

infrastruktura (např. cukrárny, vinárny, bary, diskotéky). Aby se obec stala opravdu vhodným místem pro strávení rodinné dovolené, bylo by také zapotřebí zajistit lepší zázemí pro děti s vyžitím v podobě dětských závodů, akcí pro děti či výstavbou bobové dráhy. Mezi slabé stránky obce řadíme také minimální možnosti ubytování pro náročnější klientelu, především hotely. Nedostatečně udržované církevní památky a celkově „nepěkný“ vzhled obce, má taktéž nepříznivý vliv na atraktivitu střediska. Mezi další mínus můžeme řadit špatnou dostupnost obce hromadnou dopravou, zejména autobusy. Kvůli nedostatečnému množství autobusových spojů přes obec Čenkovice, je velmi malá možnost, dopravit se do této lokality právě těmito prostředky.

Za příležitost této lokality lze považovat rozvoj cykloturistiky, která by byla spojena s výstavbou komunikací pro cyklisty a vybavením střediska půjčovnami či opravami pro tento typ rekreace. Jak již bylo zmíněno, obec nenabízí dostatek možností pro vyžití v létě. Cykloturistika a také rozvoj travního lyžování by mohl tento problém vyřešit. Naopak rozvoj cestovního ruchu v zimním období by dozajista podnítila modernizace vleků a lanovek a také například výstavba bobové dráhy nebo kluziště, která by tímto zvýšila nabídku služeb. Za určitou příležitost lze považovat napojení obce na silnici první třídy a možnost jejího většího využití. Jako příležitost lze chápat také blízkost obce ke hranicím s Polskem, kde je určitý potenciál turistů, kteří by mohli navštěvovat právě tuto lokalitu. Pro rozvoj obce se také nabízí lepší využití dotací z fondů EU či jiných finančních zdrojů. Obec Čenkovice má potenciál stát se atraktivnějším střediskem právě v období ekonomické krize, kdy si lidé nemohou dovolit například dovolenou v Alpách či velkých rekreačních komplexech.

Určitou hrozbou pro rozvoj cestovního ruchu v obci Čenkovice je malá propagace a také malá informovanost o atraktivitách v okolí obce a nabízených službách. Další hrozbu představuje omezení střediska pouze na zimní rekreaci a také malou schopnost oslovit návštěvníky i ze vzdálenějších regionů. Ze zjištěných informací představuje určitou hrozbu malý zájem o využívání ubytovacích služeb. Tato skutečnost je způsobena zejména velkým množstvím návštěvníků, kteří přijíždějí do střediska z nedalekého okolí, a tudíž nemají potřebu využívat ubytovací zařízení. Tento fakt tedy může znamenat určité nebezpečí pro fungování a prosperování právě ubytovacích zařízení. Středisko je znevýhodněno také poměrně malou nadmořskou výškou, což může způsobovat nestálost sněhové pokrývky v zimě. Rozvoj cestovního ruchu v obci může být také nepříznivě ovlivněn rostoucí konkurencí ze strany nových středisek budovaných v okolí. Pro středisko může dále znamenat určitý problém malá otevřenost poskytovatelů služeb zahraniční klientele.

Jazyková bariéra a také problémy finančního rázu jako je nemožnost placení kreditní kartou v restauracích nebo nepřítomnost bankomatu, mohou mít nepříznivý vliv na návštěvnost turistů ze zahraničí. Na rozvoj cestovního ruchu v obci může mít také nepříznivý dopad absence kulturně-historických atraktivit v této lokalitě. Změny v legislativě či zvyšování administrativy mohou rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě zpomalit nebo omezit.

12 SHRnutí

Bakalářská práce byla zaměřena na hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Čenkovice v širším kontextu Orlických hor a podhůří. V jednotlivých kapitolách byly hodnoceny lokalizační, selektivní a realizační předpoklady cestovního ruchu. V práci bylo zjištěno, že zájmové území vykazuje velmi dobré přírodní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Kulturně-historické atraktivity můžeme označit za regionálně významné. Komunikační předpoklady a materiálně-technická základna tvořící realizační předpoklady, byla již více zaměřena na obec Čenkovice. Důležitou kapitolou práce jsou výsledky dotazníkového šetření. Na základě tohoto výzkumu bylo zjištěno, že obec Čenkovice je atraktivní především díky svému přírodnímu potenciálu a dobrému sportovnímu vyžití v zimním období. Středisko se však potýká s nedostatečnou infrastrukturou a malou nabídkou služeb, které jsou pro cestovní ruch nezbytné. V závěru práce byla vytvořena SWOT analýza, z níž vycházející doporučení a možná řešení, by měla být přínosem pro trvale udržitelný rozvoj celého turistického střediska.

Klíčová slova: cestovní ruch, potenciál cestovního ruchu, obec Čenkovice, dotazníkové šetření, služby

The bachelor's work was interested in assessment of potential of tourism in Čenkovice village in wider context of Eagle mountains and foothills. In individual chapters were assessed localization, selective and realization conditions of tourism. In this work was found out, that the studied area has very good natural conditions for development of tourism. Cultural and historical attractions are regionally important. Communication conditions and material-technical base, which belong to realization conditions, were more focused on Čenkovice village. The important chapter of this work are results of research forms. According to this research was found out, that Čenkovice village is attractive because of natural potential and good sport activities in winter time. But ski resort has problems with inadequate infrastructure and low service offer, which are necessary for tourism. In conclusion was made SWOT analysis. Following recommendations and possible solutions should be contribution for sustainable development of whole tourist resort.

Key words: tourism, potential of tourism, Čenkovice village, research form, services

13 POUŽITÉ ZKRATKY

AOPK ČR - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

CR – cestovní ruch

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EU - Evropská unie

CHKO – Chráněná krajinná oblast

MÚ – Městský úřad

MŽP - Ministerstvo životního prostředí

PR – Přírodní rezervace

PP – Přírodní památka

SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností

TJ Čenkovice – Tělovýchovná jednota Čenkovice

UP – Univerzita Palackého

VŠE – Vysoká škola ekonomická

14 LITERATURA A ZDROJE

AOPK ČR. Ústřední seznam ochrany přírody (ÚSOP). *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. 2012a [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://drusop.nature.cz/>

AOPK ČR. Správa CHKO Orlické hory a KS Hradec Králové. *Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky* [online]. 2012b [cit. 2012-03-07]. Dostupné z: <http://www.orlickehory.ochranaprirody.cz/wps/portal/cs/orlicke-hory/o-sprave-chko>

Beskydy, s.r.o. Muzeum a galerie Orlických hor Rychnov nad Kněžnou. *InfoČesko* [online]. 2002 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://kultura.infocesko.cz/content/orlicke-hory-podhuri-kultura-muzea-muzeum-galerie-orlickych-hor-rychnov-nad-kneznou.aspx>

ČERMÁK Ladislav. Československé opevnění z let 1935-1938. *Bunkry.cz* [online]. 2001 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <http://bunkry.cz/opevneni.asp>

ČERTÍK, Miroslav. *Cestovní ruch: vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2001. ISBN 8023862758

České dráhy, a. s. Mapy železniční sítě. ČD [online]. 2009 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/vnitrostatni-cestovani/mapa-site/mapa-trati/-5958/>

ČSÚ. Časová řada vybraných ukazatelů za okres Ústí nad Orlicí (2000-2011). *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012f [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: [http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/casova_rada_vybranych_ukazatelu_za_okre_s_usti_nad_orlici_\(2000_2011\)](http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/casova_rada_vybranych_ukazatelu_za_okre_s_usti_nad_orlici_(2000_2011))

ČSÚ. Charakteristika okresu Rychnov nad Kněžnou. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2012g [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: http://czso.cz/xh/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_rychnov_nad_kneznou

ČSÚ. Charakteristika okresu Ústí nad Orlicí. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012h [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: http://czso.cz/xe/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_usti_nad_orlici

ČSÚ. Kapacity hromadných ubytovacích zařízení v obcích vybraného okresu. *Veřejná databáze* [online]. 2012p [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=1&cislotab=CRU9020PU_OB2.72&kapitola_id=39&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=1&verze=0&cas_3_17=20001231

ČSÚ. Mapy a kartogramy kraje. *Krajská správa ČSÚ v Olomouci* [online]. 2012d [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: http://czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapy_a_kartogramy_kraje

ČSÚ. *Obce Pardubického kraje*. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012 [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/obce_pardubickeho_kraje

ČSÚ. Okresy. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2012b [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/okresy>

ČSÚ. Okresy. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012c [cit. 2012-02-19]. Dostupné z: <http://czso.cz/xe/redakce.nsf/i/okresy>

ČSÚ. Počet obyvatel a výměra v obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2011. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012a [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_a_vymera_v_obcich_pardubickeho_kraje_k_1_1_2011

ČSÚ. Základní informace o okrese Rychnov nad Kněžnou. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2012e [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/zakladni_informace_o_okrese_rychnov_nad_kneznou

ČSÚ. 2. území a podnebí. *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. 2012n [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-0200>

ČSÚ. 29. vybrané ukazatele oblastí a krajů. *Statistická ročenka České republiky 2011* [online]. 2012o [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/kapitola/0001-11-2010-2900>

ČSÚ. Časová řada vybraných ukazatelů za okres Ústí nad Orlicí (2000 - 2011). *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012j [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: [http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/casova_rada_vybranych_ukazatelu_za_okres_usti_nad_orlici_\(2000_2011\)](http://www.pardubice.czso.cz/xe/redakce.nsf/i/casova_rada_vybranych_ukazatelu_za_okres_usti_nad_orlici_(2000_2011))

ČSÚ. Hromadná ubytovací zařízení České republiky. *Český statistický úřad* [online]. 2008 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/uz?openform&:579998>

ČSÚ. Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie v okresech. *Veřejná databáze* [online]. 2012s [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=CRU6170PU_OK&q_rezim=1&vo=tabulka&q_text=&kapitola_id=39

ČSÚ. Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie ve vybraném území. *Veřejná databáze* [online]. 2012t [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?druh_1_18=51&kapitola_id=39&potvrz=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&childsel0=6&childsel0=6&cislotab=CRU9010CU&vo=tabulka&pro_5_29=1026&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp

ČSÚ. Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie ve vybraném území. *Veřejná databáze* [online]. 2012r [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&childsel0=8&cislotab=CRU9010CU&kapitola_id=39&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=8&druh_1_18=51&pro_7_31=579998

ČSÚ. Okres Rychnov nad Kněžnou. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2012i [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:

http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/okres_rychnov_nad_kneznou

ČSÚ. Stav obyvatelstva a průměrný věk v obcích SO ORP Lanškroun. *Veřejná databáze* [online]. 2012l [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=AGOBY6031PU_OB2.85&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

ČSÚ. Vybrané statistické údaje za obec. *Veřejná databáze* [online]. 2012k [cit. 2012-03-18]. Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=579998&cislotab=MOS+ZV01

ČSÚ. Vybrané údaje za obce Pardubického kraje podle správních obvodů v roce 2009. *Krajská správa ČSÚ v Pardubicích* [online]. 2012m [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: http://www.pardubice.czso.cz/csu/2011edniciplan.nsf/krajkapitola/531339-11-n_2011-066

DEMEK, Jaromír; MACKOVČIN, Peter. *Zeměpisný lexikon ČR*. Brno: AOPK ČR, 2006. ISBN 80-860-6499-9

DVOŘÁK, Milan. Kalendář akcí. *Atlas Česka* [online]. 2007a [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kalendarakci.atlasceska.cz/okres-usti-nad-orlici/>

DVOŘÁK, Milan. Kalendář akcí. *Atlas Česka* [online]. 2007b [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kalendarakci.atlasceska.cz/okres-rychnov-nad-kneznou/>

DVOŘÁK, Milan. Kalendář akcí. *Atlas Česka* [online]. 2007c [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kalendarakci.atlasceska.cz/svatovaclavske-slavnosti-v-dobrusce-6095/>

GaREP, spol. s r.o. Rozšířená SWOT analýza. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. 2012 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z:

<http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/rozsirena-swot-analyza.html>

Hotel.cz, a. s. Zámecká obrazárna. *Turistik* [online]. 2000 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.turistik.cz/cz/kraje/kralovehradecky-kraj/okres-rychnov-nad-kneznou/rychnov-nad-kneznou/zamecka-obrazarna-rychnov-nad-kneznou/>

Hrad Litice. Památky ve správě Národního památkového ústavu. *Hrad Litice* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hrad-litice.cz/turisticke-informace/pamatky-ve-sprave-npu/#PCE>

HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. Praha: VŠE, 1998. ISBN 807079173X

HRUŠKA-TVRDÝ, Lubor. *Rozbor udržitelného rozvoje území pro správní obvod obce s rozšířenou působností Lanškroun: AKTUALIZACE 2010* [online]. 2010 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z:

<http://www.lanskroun.eu/customers/lanskroun/ftp/File/dokumenty/uap/aktualizace1/01.pdf>

Kultura Rychnov nad Kněžnou, s. r. o. *KULTURA: Rychnov nad Kněžnou, s. r. o.* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kulturark.cz/>

L&P Plus, spol. s.r.o. Služby. *Ski Čenkovice* [online]. 2012a [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.skicenkovice.cz/sluzby>

L&P Plus, spol. s.r.o. Sjezdovky a vleky. *Ski Čenkovice* [online]. 2012b [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.skicenkovice.cz/ski-areal/sjezdovky-a-vleky>

L&P Plus, spol. s.r.o. Mapa ski-areálu. *Ski Čenkovice* [online]. 2012c [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.skicenkovice.cz/ski-areal/mapa-ski-arealu>

MARIOT, Peter. *Geografia cestovného ruchu*. Bratislava: Veda, 1983

Město Králíky. Kalendář kulturních a sportovních akcí v Králíkách a okolí - rok 2011. *Králíky: Oficiální stránky města* [online]. 2008 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.kraliky.eu/index.php?navez=kalendar-kulturnich-a-sportovnich-akci&ids=366>

Město Rychnov nad Kněžnou. Rychnov nad Kněžnou – informace o městě. *Rychnov - city.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <http://www.rychnov-city.cz/mesto/index.php>

Město Svitavy. Karneval v Čenkovicích. *Voda a sport s. r. o.* [online]. 2012 [cit. 2012-03-31]. Dostupné z: <http://www.vodaasport.svitavy.cz/cs/m-94-karneval-v-cenkovicich/>

Městská knihovna Vamberk. Památky. *Informační centrum města Vamberk* [online]. 2012 [cit. 2012-03-13]. Dostupné z: <http://www.ic-vamberk.cz/pamatky>

Městské informační centrum. Historické památky: hrady a zámky. *Rychnovsko* [online]. 2006 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: http://www.rychnovsko.cz/?id=pamatky&id1=m_pamat

MÚ Dobruška. Dobrušský zpravodaj: Elektronické vydání. *Město Dobruška* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.mestodobruska.cz/zpravodaj.php?id=1308>

MÚ Lanškroun. Čenkovice. *Region Lanškrounsko* [online]. 2011 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z: <http://www.lanskroun.eu/cz/region/obce-lanskrounska/cenkovice/>

MÚ Lanškroun. Tradiční akce. *Město Lanškroun* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.lanskroun.eu/cz/mesto/kalendar-akci/tradicni-akce/>

MÚ Letohrad. *Mezinárodní hudební festival: Letohrad* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.mhf.letohrad.cz/index.htm>

MÚ Ústí nad Orlicí. Kulturní tradice. *Město Ústí nad Orlicí* [online]. 2012a [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.ustinadorlici.cz/kultura/tradicni-kulturni-akce/>

MÚ Ústí nad Orlicí. Město v pohybu. *Město Ústí nad Orlicí* [online]. 2012b [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.ustinadorlici.cz/kultura/tradicni-kulturni-akce/mesto-v-pohybu/>

- MÚ Vysoké Mýto. Čermákovo Vysoké Mýto. *Město Vysoké Mýto* [online]. 2004a [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: http://www.vysoke-myto.cz/portal/index.php?Itemid=433&id=2428&option=com_content&task=view
- MÚ Vysoké Mýto. Galerie. *Vysoké Mýto* [online]. 2004d [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: http://www.vysoke-myto.cz/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=114&Itemid=141
- MÚ Vysoké Mýto. Sodomkovo Vysoké Mýto. *Město Vysoké Mýto* [online]. 2004b [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: http://www.vysoke-myto.cz/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=2789&Itemid=481
- MÚ Vysoké Mýto. Významné památky. *Vysoké Mýto* [online]. 2004c [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: http://www.vysoke-myto.cz/portal/index.php?option=com_content&task=view&id=26&Itemid=403
- Muzeum řemesel. *Muzeum řemesel Letohrad: Společenské centrum Nový Dvůr* [online]. 2012 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.muzeumremesel.cz/Index.php?IdS=115>
- MŽP. Příroda a krajina. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. 2008 [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/priroda_krajina
- Národní památkový ústav. Hledání. *MonumNet* [online]. 2003 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/hledani.php>
- Online Travel Solution. Historie hradu. *Hrad Potštejn* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.hrad-potstejn.cz/hrad-historie.php>
- Online Travel Solutions. Akce v Deštném. *Deštné v Orlických horách: Lyžařské středisko* [online]. 2007 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.lyzovani-destne.cz/akce-destne.php>
- Orlické hory a Podorlicko – zájmové sdružení právnických osob. Turistické informace. *Orlické hory a Podorlicko* [online]. 2012a [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.orlickehory-cz.info/index.php?nid=1053&lid=CZ&oid=414591>
- Orlické hory a Podorlicko – zájmové sdružení právnických osob. Turistické informace. *Orlické hory a Podorlicko* [online]. 2012b [cit. 2012-03-09]. Dostupné z: <http://www.orlickehory-cz.info/index.php?nid=1053&lid=CZ&oid=414625>
- PÁSKOVÁ, Martina; ZELENKA, Josef. *Cestovní ruch: Výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002
- PEKÁREK Aleš. Vítáme Vás. *Zámek Rychnov nad Kněžnou* [online]. 2000 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.pruvodce.com/rychnovnadkneznou/>
- Povodí Labe. Přehrada Pastviny. *Povodí Labe* [online]. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z: http://www.pla.cz/planet/public/vodnidila/prehrada_pastviny.htm

PREISLER, František. Koncepce festivalu. *Mezinárodní varhanní festival Zdeňka Pololánika* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: http://www.mvf.cz/?page_id=23

QUITT, Evžen. *Klimatické oblasti Československa*. Praha: Academia, 1971

Ředitelství silnic a dálnic ČR. Komunikace mezinárodního významu. *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. 2012b [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/doc/Silnicni-a-dalnicni-sit/Silnice/komunikace-mezinarodniho-vyznamu>

Ředitelství silnic a dálnic ČR. Silnice I. tříd. *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. 2012a [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/doc/Silnicni-a-dalnicni-sit/Silnice/silnice-itrid>

Ski areál Buková hora – Čenkovice. Restaurace - potraviny - rychlá občerstvení. *Ski areál Buková hora: Čenkovice Orlické hory* [online]. 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.cenkovice.com/restaurace/>

Ski areál Buková hora – Čenkovice. *Ski areál Buková hora: Čenkovice Orlické hory* [online]. 2005 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: <http://www.cenkovice.com/>

Ski areál Čenkovice. *Atlas Česka* [online]. 2007 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.lyzovani.atlasceska.cz/cankovice-ski-areal/>

Ski centrum Říčky v Orlických horách. Skiinterkriterium. *Ski centrum Říčky v Orlických horách* [online]. 2005 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.skiricky.cz/skiinterkriterium/>

Skiareál Čenkovice. Restaurace a jídelny. *Ski areál Buková hora, lyžařské středisko Čenkovice* [online]. 2012 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.skiareal-cenkovice.cz/restaurace-a-jidelny/>

SOUKUP, Vladimír; DAVID, Petr. *Velká cestovní kniha: hrady, zámky a kláštery Česká republika*. Praha: Soukup & David, 2003. ISBN 80-86050-75-0

TOLASZ, Radim. *Atlas podnebí Česka*. Olomouc: UP v Olomouci, 2007, ISBN 9788024416267

TOUŠEK, Václav; KUNC, Josef; VYSTOUPIL, Jiří. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 9788073801144

Turistika.cz, s.r.o. Akce v Ústí nad Orlicí. *Akce.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-04-07]. Dostupné z: <http://www.akce.cz/akce/hledani/p268439067-okres-usti-nad-orlici/?p=5>

Vojenské muzeum Králíky. Expozice vojenského muzea Králíky. *Vojenské muzeum Králíky: Military museum Králíky* [online]. 2009 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.armyfort.com/view.php?cislocclanku=2011041015>

VYSTOUPIL, Jiří. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. ISBN 80-239-7256-1

Zámek Častolovice. *Zámek Častolovice* [online]. 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.zamek-castolovice.cz/>

Zámek Doudleby nad Orlicí. *Zámek Doudleby: Panské sídlo Bubnů z Litic* [online]. 2007 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.zamek-doudleby.cz/>

Zámek Opočno. *Zámek Opočno* [online]. 2011 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: <http://www.zamekopocno.cz/>

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

Vázané přílohy

- Příloha 1: Charakteristika klimatických oblastí na území Orlických hor a podhůří
- Příloha 2: Slovní charakteristika klimatických oblastí na území Orlických hor a podhůří
- Příloha 3: Přehled maloplošných chráněných území na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří
- Příloha 4: Charakteristika maloplošných chráněných území na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří
- Příloha 5: Dotazník
- Příloha 6: Vodní nádrž sloužící k zasněžování sjezdových tratí, Čenkovice
- Příloha 7: Protestantský kostel na úpatí sjezdových tratí, Čenkovice
- Příloha 8: Bývalá fara z roku 1782, Čenkovice
- Příloha 9: Pohled na centrální parkoviště v Čenkovicích
- Příloha 10: Hotel Atlas, Čenkovice
- Příloha 11: Sjezdovka nad parkovištěm, Čenkovice
- Příloha 12: Třebovská sjezdovka, Čenkovice
- Příloha 13: Svitavská sjezdovka s vrcholem Buková hora, Čenkovice
- Příloha 14: Suchý vrch s rozhlednou a Kramářovou chatou
- Příloha 15: Mapa lyžařského areálu v Čenkovicích

Volné přílohy

- Příloha 16: Vymezení turistické oblasti Orlické hory a podhůří
- Příloha 17: Přírodní poměry turistické oblasti Orlické hory a podhůří
- Příloha 18: Potenciál cestovního ruchu Orlických hor a podhůří
- Příloha 19: Komunikační síť Orlických hor a podhůří

Příloha 1: Charakteristika klimatických oblastí na území Orlických hor a podhůří

Parametr	Klimatické charakteristiky									
	chladné oblasti				mírně teplé oblasti					teplá oblast
	CH4	CH5	CH6	CH7	MT1	MT2	MT4	MT7	MT10	T2
Počet letních dní	0 - 20	10 - 30	10 - 30	10 - 30	20 - 30	20 - 30	20 - 30	30 - 40	40 - 50	50 - 60
Počet dní s průměr. teplotou 10° a více	80 - 120	100 - 120	120 - 140	120 - 140	120 - 140	140 - 160	140 - 160	140 - 160	140 - 160	160 - 170
Počet dní s mrazem	160 - 180	140 - 160	140 - 160	140 - 160	160 - 180	110 - 130	110 - 130	110 - 130	110 - 130	100 - 110
Počet ledových dní	60 - 70	60 - 70	60 - 70	50 - 60	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50	30 - 40	30 - 40
Průměrná lednová teplota	-7 - -6	-5 - -6	-4 - -5	-3 - -4	-5 - -6	-3 - -4	-2 - -3	-2 - -3	-2 - -3	-2 - -3
Průměrná červencová teplota	12 - 14	14 - 15	14 - 15	15 - 16	15 - 16	16 - 17	16 - 17	16 - 17	17 - 18	18 - 19
Průměrná dubnová teplota	2 - 4	2 - 4	2 - 4	4 - 6	5 - 6	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	8 - 9
Průměrná říjnová teplota	4 - 5	5 - 6	5 - 6	6 - 7	6 - 7	6 - 7	6 - 7	7 - 8	7 - 8	7 - 9
Průměr. počet dní se srážkami 1 mm a více	120 - 140	120 - 140	140 - 160	120 - 130	120 - 130	120 - 130	110 - 120	100 - 120	100 - 120	90 - 100
Suma srážek ve vegetačním období	600 - 700	500 - 600	600 - 700	500 - 600	500 - 600	450 - 500	350 - 450	400 - 450	400 - 450	350 - 400
Suma srážek v zimním období	400 - 500	350 - 400	400 - 500	350 - 400	300 - 350	250 - 300	250 - 300	250 - 300	200 - 250	200 - 300
Počet dní se sněhovou pokrývkou	140 - 160	120 - 140	120 - 140	100 - 120	100 - 120	80 - 100	60 - 80	60 - 80	50 - 60	40 - 50
Počet zatažených dní	130 - 150	140 - 150	150 - 160	150 - 160	120 - 150	150 - 160	150 - 160	120 - 150	120 - 150	120 - 140
Počet jasných dní	30 - 40	30 - 40	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50	40 - 50

Zdroj: Tolasz R., 2007

Příloha 2: Slovní charakteristika klimatických oblastí na území Orlických hor a podhůří

Oblast	Slovní charakteristika
CH4	léto velmi krátké, chladné a vlhké, přechodné období velmi dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem, zima velmi dlouhá, velmi chladná, vlhká s velmi dlouhým trváním sněhové pokrývky
CH5	léto velmi krátké až krátké, mírně chladné a vlhké, přechodné období dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem, zima velmi dlouhá a chladná, mírně vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky
CH6	léto velmi krátké až krátké, mírně chladné, vlhké až velmi vlhké, přechodné období dlouhé s chladným jarem a mírně chladným podzimem, zima velmi dlouhá, mírně chladná, vlhká s dlouhým trváním sněhové pokrývky
CH7	léto velmi krátké až krátké, mírně chladné a vlhké, přechodné období dlouhé, mírně chladné jaro a mírný podzim, zima je dlouhá, mírná, mírně vlhká s dlouhou sněhovou pokrývkou
MT1	krátké léto, mírně chladné a vlhké, přechodné období velmi dlouhé s mírně chladným jarem a mírným podzimem, zima normálně dlouhá, chladná, suchá až mírně suchá s dlouhým trváním sněhové pokrývky
MT2	krátké léto, mírné až mírně chladné, mírně vlhké, přechodné období krátké s mírným jarem a mírným podzimem, zima normálně dlouhá s mírnými teplotami, suchá s normálně dlouhou sněhovou pokrývkou
MT4	krátké léto, mírné, suché až mírně suché, přechodné období krátké s mírným jarem a mírným podzimem, zima normálně dlouhá, mírně teplá a suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky
MT7	normálně dlouhé, mírné, mírně suché léto, přechodné období krátké s mírným jarem a mírně teplým podzimem, zima normálně dlouhá, mírně teplá, suchá až mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky
MT10	dlouhé léto, teplé a mírně suché, krátké přechodné období s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátká zima, mírně teplá a velmi suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky
T2	dlouhé léto, teplé a suché, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky

Zdroj: Quitt E., 1971

Příloha 3: Přehled maloplošných chráněných území na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří

Národní přírodní rezervace	Přírodní rezervace	Přírodní památka
Bukačka*	Bažiny	Broumarské slatiny
Králický Sněžník	Bedřichovka*	Čenkovička
Trčkov*	Bošínská obora	Hradní kopec Litice
	Černý důl*	Kačenčina zahrádka*
	Hemže-Mýtkov	Kačerov
	Hořečky*	Letohradská bažantnice
	Hraniční louka*	Na Hadovně
	Hynkovice	Orlice
	Chropotínský háj	Rašeliniště pod Pětirozcestím*
	Jelení lázeň*	Rašeliniště pod Předním vrchem*
	Kačerov*	Selský potok
	Komáří vrch*	Sfinga*
	Kostecký zámecký park	U Čtvrtečkova mlýna
	Modlivý důl	U Glorietu
	Neratovské louky*	U Kaštánku
	Peliny	U Kunštátské kaple*
	Pod Vrchmezím*	U Vinic
	Pod Zakletým*	Údolí Záhorského potoka
	Sedloňovský vrch*	Uhřínov-Benátky
	Selský les	Velká louka*
	Skalecký háj	Vodní tůň
	Sutice	Vstavačová louka
	Trčkovská louka*	
	Třebovské stěny	
	U Houkvice	
	V dole	
	Ve slatinské stráni	
	Zámělský borek	
	Zemská brána*	

* tyto chráněné oblasti se nacházejí zároveň v CHKO Orlické hory

Zdroj: AOPK ČR, 2012a

Příloha 4: Charakteristika maloplošných chráněných území na území turistické oblasti Orlické hory a podhůří

Název	Kategorie	Rozloha (ha)	Vyhlášení území	Předmět ochrany
Bažiny	PR	3,3	27. 12. 2002	rašelinné louky a mokřady s výskytem řady zvláště chráněných druhů rostlin
Bedřichovka	PR	10,7	1. 7. 1982	Zachovat polokulturní částečně podmáčené louky, který byly v 70. letech vyřaty z velkoplošných meliorací jako zachovalá ukázka polokulturní květnaté horské louky. V rezervaci byly zjištěny tyto chráněné a ohrožené druhy: prstnatec májový, prvosěnka vyšší, úpolín evropský, kozlík dvoudomý, růže alpská, bledule jarní. Zoologicky je rezervace zajímavá výskytem 67 druhů ptáků: např.: krahujec obecný, jestřáb lesní, čáp černý, moták pilich, hýl rudý, chřástal polní. Ze savců se vyskytuje silně ohrožený rejsek horský, z obojživelníků čolek horský a obecný, skokan hnědý a ostronosý, ropucha obecná, z plazů užovka obojková a zmije obecná.
Bošínská obora	PR	36,9	1. 5. 1995	Toto území je tvořeno lesními porosty lužního lesa přirozeného charakteru s monumentálními věkovitými jedinci. Dále je tvoří luční porosty bývalé obory a bažantnice s význačnými solitéry, s parkovou úpravou a s umělou vodní nádrží.
Broumarské slatiny	PP	10,1	1. 1. 1984	ochrana slatinné, bezkolencové louky a porostů vysokých ostřic, mokřadní olšiny, jasano-olšového luhu a vlhké dubohabřiny s výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů ve všech jmenovaných biotopech
Bukačka	NPR	50,7	5. 5. 1954	smíšený bukosmrkový pralesovitý porost s velmi bohatou květenou
Čenkovička	PP	7,5	15. 3. 1990	bohatá lokalita bledule jarní
Černý důl	PP	26,4	31. 12. 1933	200 letý porost smrku, jedle a buku

Hemže-Mýtkov	PR	29,2	5. 2. 1996	toto území je tvořeno jižními svahy nad řekou se suťovými lesy na opukových výběžcích s bohatým výskytem hajní květeny, měkkýšů a obojživelníků v přilehlých slepých ramenech Tiché Orlice
Hořečky	PR	0,6	30. 11. 1994	Biotop hořečku českého (<i>Gentianella bohemica</i> Skalický), chráněné rostliny podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., zařazené zde do skupiny kriticky ohrožených druhů. V současné době se jedná o jedinou lokalitu tohoto druhu v Orlických horách.
Hradní kopec Litice	PP	6,4	31. 12. 1933	porost jedle, buku a javoru do 30 let kol ruiny hradu
Hraniční louka	PR	8,9	1. 7. 1982	rašelinná louka s bohatou květenou
Hynkovice	PR	1,8	1. 12. 2002	svahové rašeliniště s planě rostoucími rostlinami a volně žijícími živočichy, zachování typického vzhledu krajiny
Chropotínský háj	PR	18,7	14. 3. 1955	zbytek lužního lesa s bohatou vegetací
Jelení lázeň	PR	8,2	1. 7. 1982	hřebenové rašeliniště typu vrchoviště s charakteristickou ohroženou flórou, faunou a typickými rašelinnými jevy
Kačenčina zahrádka	PP	0,7	21. 12. 2005	Zachování fragmentu polopřirozených travinobylinných společenstev (nevápnitá mechová slatiniště, vlhké pcháčové louky, tužebníková lada, horské smilkové trávníky, horské trojštětové louky) s porosty křovinných vrb a výskytem chráněných a ohrožených druhů živočichů a rostlin. Rostliny: rosnatka okrouhlolistá, ostřice Davallova, prstnatec májový, upolín nejvyšší, pětiprstka žežulník, bledule jarní. Živočichové: zmije obecná, ještěrka živorodá.
Kačerov	PR	13,1	5. 7. 1984	Vrchovištní rašeliniště s hojnými prameny, (prameny mají pravděpodobně vyšší obsah vápníku), bohaté botanicky: prha arnika, suchopýr pochvatý, podbělice alpinská, prstnatec májový, vachta třílistá, zdrojovka prameništní, prvosenka vyšší, a také zoologicky: ještěrba lesní a čáp černý, čolek horský a obecný, skokan hnědý a ostronosý, ropucha obecná, užovka obojková a zmije obecná.

Kačerov	PP	2,2	31. 12. 2011	Podpora a stabilizace populace evropsky významných a silně ohrožených živočišných druhů - modráška bahenního a modráška očkovaného, včetně aktivní ochrany jejich biotopů; vhodnými zásahy a hospodařením ve vodní nádrži, lučních porostech a ostatních zahrnutých porostech zajistit stabilitu a podpořit jejich další šíření na lokalitě.
Komářův vrch	PR	12,7	14. 9. 1973	přírozené horské bučiny na hřebeni Orlických hor
Kostelecký zámecký park	PR	29,5	1. 12. 1995	Zvýšená ochrana přírodních hodnot areálu zámeckého parku v Kostelci nad Orlicí je vyhlášena z důvodu ochrany vzácných ekosystémů, které se v této lokalitě nalézají. Jedná se o jedinečný výskyt dřevin ale i některých bylinných druhů, které jsou nedílnou součástí historicko-architektonického souboru zámeckého parku ve vlastnictví pana Josefa Kinského, Kostelec nad Orlicí. Mezi mimořádné, významné a památné stromy rostoucí v parku patří např.: jedlovec kanadský, buk lesní žlutopestrý, liliovník tulipánokvětý, jasan pensylvánský, platan západní, platan javorolistý, dub červený, javor tatarský, katalpa vejčitá, katalpa trubačovitá, javor dlanitolistý, topol Wilsonův atp. Z bylinných druhů zde roste: dymnivka dutá, kandík psí zub, bledule jarní, měsíčnice vytrvalá, lilie zlatohlávek, okrotice dlouholistá atp. Prioritním posláním zřízení přírodní rezervace je tedy přispět k ochraně a uchování výše popsaných přírodních a člověkem vytvořených hodnot.
Králický Sněžník	NPR	1694,7	14. 12. 1990	ochrana komplexu přirozených a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na geologický podklad a reliéf horského masivu Kralického Sněžníku
Letohradská bažantnice	PP	4,4	30. 3. 1954	zbytek bažantnice založené v r. 1628; starý smíšený porost
Modlivý důl	PR	7,8	4. 7. 1956	ochrana lesního porostu s původní dřevinnou skladbou lesů Středního Poodří
Na Hadovně	PP	0,4	14. 11. 1985	poslední lokalita vstavače kukačky ve východních Čechách

Neratovské louky	PR	13,2	15. 12. 1998	Typická ukázka biotopu částečně extenzivně obdělávané podmáčené louky v nivě meandrující Divoké Orlice s mokřadním zrašeliněným jádrem. Rezervace je zajímavá jak botanicky – ostřice chudokvětá a trsnatá, oměj pestrý, prstnatec listenatý, kamzičník rakouský; tak zoologicky – čáp černý, jestřáb lesní, čolek horský a obecný, ropucha obecná, skokan hnědý a ostronosý, zmije obecná, užovka obojková. V toku Divoké Orlice se nachází střevele potoční a vranka obecná.
Orlice	PP	62,9	11. 9. 1991	cílem ochrany je zachování dosud z části neregulovaného řečiště spojené Orlice a typických částí údolní nivy s vodními a lužními společenstvy v k.ú. Štěpánovsko, Týniště n. O. a Petrovice
Peliny	PR	3,3	4. 3. 1948	strmé opukové stráně se smíšeným porostem a teplomilnou květenou
Pod Vrchmezím	PR	16	8. 7. 1960	ochrana původního smíšeného vysokohorského lesa
Pod Zakletým	PR	0,5	30. 11. 1994	Biotop tučnice obecné (<i>Pinguicula vulgaris</i>), chráněné rostliny podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., zařazené zde do skupiny silně ohrožených druhů. V současné době se jedná o druhou lokalitu ve Východních Čechách.
Rašeliniště pod Pětirozcestím	PP	0,5	5. 7. 1984	typické svahové rašeliniště v dynamickém vývoji s několika trhlinovými rašelinnými jezírky s typickou hodnotou flórou vzácných a ohrožených druhů
Rašeliniště pod Předním vrchem	PP	2,9	5. 7. 1984	přechodové rašeliniště s vrchovištními prvky a četným výskytem ohroženého druhu rosnatky okrouhlohlísté (<i>Drosera rotundifolia</i>)
Sedloňovský vrch	PR	99,7	6. 7. 1954	smíšený porost pralesovitého charakteru
Selský les	PR	9	8. 5. 1954	zbytek smíšeného bukojedlového porostu
Selský potok	PP	6,8	1. 11. 1990	bohatá lokalita bledule jarní
Sfinga	PP	0,2	14. 11. 1985	selektivním větráním vypreparované výchozy granitických svorů na svazích Kamence

Skalecký háj	PR	3,2	5. 7. 1984	Lesní porost s přirozenou dřevinnou skladbou a bohatým bylinným podrostem (prvosenka jarní, aron plamatý, zapalice žluťuchovitá). Nejvýznamnějším rostlinným druhem je vzácný český endemit krušík polabský, který je v celosvětovém areálu vázán pouze na Čechy a Moravu.
Sutice	PR	5,9	24. 2. 1950	opuková stráň se vzácnou květenou, lokalita střevičníku pantoflíčku
Trčkov	NPR	65,1	1. 7. 1982	zbytek přirozeného smíšeného porostu dřevin autochtonní provenience v Orlických horách
Trčkovská louka	PR	11,1	1. 7. 1982	Zachovat podmáčenou louku s vlastními rašelinnými neohraničenými prameništi, bohatou botanicky: arnika, prstnatec Fuchsův a májový, krušík širolistý, suchopýr úzkolistý; a také zoologicky: jestřáb lesní, čáp černý, hýl rudý, pěnice černohlavá a hnědokřídla, čolek horský a obecný, skokan hnědý a ostronosý, ropucha obecná, užovka obojková a zmije obecná.
Třebovské stěny	PR	50,2	1. 3. 2000	uchování a zlepšení přírodního prostředí, ochrana jedinečných porostů květnatých bučin a suťových lesů s příměsí jedle bělokoré a javoru klenu, planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a zachování typického vzhledu krajiny
U Čtvrtečkova mlýna	PP	1,9	14. 11. 1985	bohatá populace bledule jarní (<i>Leucojum vernum</i>) a společenstva vlhkých luk
U Glorietu	PP	8,3	4. 6. 1954	Ochrana cenného lokálního ekotypu týnišťské tzv. "pancéřované" borovice (<i>Pinus sylvestris</i>), vyznačující se charakteristickým habitem a výrazně deskovitě odlupčitou borkou.
U Houkvice	PR	25,5	5. 8. 1954	ochrana významného ekosystému se vzácnou bažinnou vegetací podorlických šterkopískových teras, ochrana význačné vodní vegetace soustavy oligomezotrofních rybníků a ochrana starých dubů s regionálně největším množstvím reliktních a bioindikačně významných arborikolních druhů hmyzu
U Kaštánku	PP	22,8	15. 3. 1990	rašeliniště s hojným výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů
U Kunštátské kaple	PP	2,9	6. 12. 1973	ochrana hřebenového orlickohorského rašeliniště s význačnou květenou

U Vinic	PP	6,7	1. 11. 1990	zamokřelé louky s hojným výskytem prstnatce májového, všivce lesního a dalších ohrožených druhů rostlin
Údolí Záhorského potoka	PP	9,7	1. 9. 1987	bohatá lokalita bledule jarní
Uhřínov-Benátky	PP	4,9	31. 12. 2011	podpora a stabilizace populace evropsky významného a silně ohroženého živočišného druhu - modráska bahenního, včetně aktivní ochrany jeho biotopu + vhodnými zásahy a hospodařením na vodním toku, lučních porostech a ostatních zahrnutých porostech zajistit stabilitu populace a podpořit její další šíření na lokalitě
V dole	PR	7,9	14. 3. 1955	bohatá lokalita bledule jarní
Ve slatinské stráni	PR	4,7	4. 7. 1956	opukové stráně s teplomilnou květenou (střevičník pantoflíček)
Velká louka	PP	2,3	1. 7. 1982	rašelinná louka s bohatou květenou
Vodní tůň	PP	0,3	5. 11. 1948	slepé rameno Tiché Orlice s břehovými porosty
Vstavačová louka	PP	0,9	15. 3. 1990	vlhké louky s bohatým výskytem kosatce sibiřského, vstavače májového, kruštíku bahenního a dalších ohrožených druhů rostlin
Zámělský borek	PR	1,5	28. 6. 1946	zachování původního porostu
Zemská brána	PR	88,2	1. 9. 1987	skalnaté údolí Divoké Orlice se zajímavými geologickými útvary

Zdroj: AOPK ČR, 2012a

Hodnocení potenciálu cestovního ruchu pro obec Čenkovice

Vážená paní, vážený pane,

jsem studentkou Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Ve své bakalářské práci se věnuji hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obci Čenkovice. Ráda bych Vás touto cestou požádala o zodpovězení několika níže položených otázek. Budu ráda, najdete-li si pro mě několik minut Vašeho času. Mnohokrát děkuji.

Kontakt: Lenka Kohlová, e-mail: kohlova@email.cz tel: 776 890 815

1. Jak dlouho už jezdíte do Čenkovic?
 - a) jsem tu poprvé (přejděte na otázku č. 6)
 - b) 1–2 roky
 - c) 3–5 let
 - d) 6–10 let
 - e) více než 10 let

2. Kolikrát za zimní sezónu jezdíte do Čenkovic?
 - a) jednou
 - b) dvakrát až čtyřikrát
 - c) pětkrát až sedmkrát
 - d) více než sedmkrát

3. Navštěvujete Čenkovice i v letní sezóně?
 - a) ano (jak často?).....
 - b) ne

4. Kolik dní obvykle strávíte v Čenkovicích?
 - a) jeden den
 - b) 2–4 dny
 - c) 5–8 dní
 - d) více než 8 dní

5. Proč jezdíte právě sem?
.....
.....

6. Jaké jsou hlavní klady tohoto střediska?
.....

7. Jaké jsou hlavní nevýhody tohoto střediska?
.....

8. Domníváte se, že nabídka služeb je v tomto středisku dostačující?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) rozhodně ne
- e) nevím

9. Jaké služby v tomto středisku postrádáte?

.....

10. Jaká opatření by podle Vás zvýšila atraktivitu tohoto střediska?

- a) lepší možnosti sportovního vyžití
- b) více kulturního vyžití
- c) zlepšení úrovně ubytovacích služeb
- d) zlepšení úrovně stravovacích služeb
- e) jiné (napište jaké).....

11. Navštěvujete ještě nějaké jiné lyžařské středisko v Orlických horách?

- a) ano (jaké?).....
- b) ne

Údaje pro vyhodnocení:

12. Pohlaví respondenta

- a) muž
- b) žena

13. Věk respondenta

- a) 15–25 let
- b) 26–40 let
- c) 41–50 let
- d) více než 50 let

14. Zaměstnání respondenta

- a) student
- b) podnikatel
- c) zaměstnanec
- d) nezaměstnaný
- e) důchodce
- f) jiné (napište jaké).....

15. Bydliště respondenta (v závorce uveďte okres):.....

Ještě jednou Vám děkuji za zodpovězení otázek. Přeji pěkný den

Příloha 6: Vodní nádrž sloužící k zasněžování sjezdových tratí, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 28. 10. 2011)

Příloha 7: Protestantský kostel na úpatí sjezdových tratí, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 28. 10. 2011)

Příloha 8: Bývalá fara z roku 1782, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 2. 3. 2012)

Příloha 9: Pohled na centrální parkoviště v Čenkovicích (autor: Lenka KOHLOVÁ, 28. 10. 2011)

Příloha 10: Hotel Atlas, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 2. 3. 2012)

Příloha 11: Sjezdovka nad parkovištěm, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 28. 10. 2011)

Příloha 12: Třebovská sjezdovka, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 2. 3. 2012)

Příloha 13: Svitavská sjezdovka s vrcholem Buková hora, Čenkovice (autor: Lenka KOHLOVÁ, 2. 3. 2012)

Příloha 14: Suchý vrch s rozhlednou a Kramářovou chatou (autor: Lenka KOHLOVÁ, 2. 11. 2011)

Příloha 15: Mapa lyžařského areálu v Čenkovicích (L&P Plus, spol. s.r.o., 2012c)